

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO CZĘŚCI OSIEDLA CENTRUM W
BIAŁYMSTOKU W REJONIE ULIC ŚWIĘTOJAŃSKIEJ I
AKADEMICKIEJ**

opracowanie:

mgr inż. Kamila Misiewicz

mgr inż. Elżbieta Drożdzał

Białystok, 21 lipca 2022 r.

Urząd Miejski w Białymstoku
Departament Urbanistyki i Architektury
Referat Prac Studialnych

SPIS TREŚCI

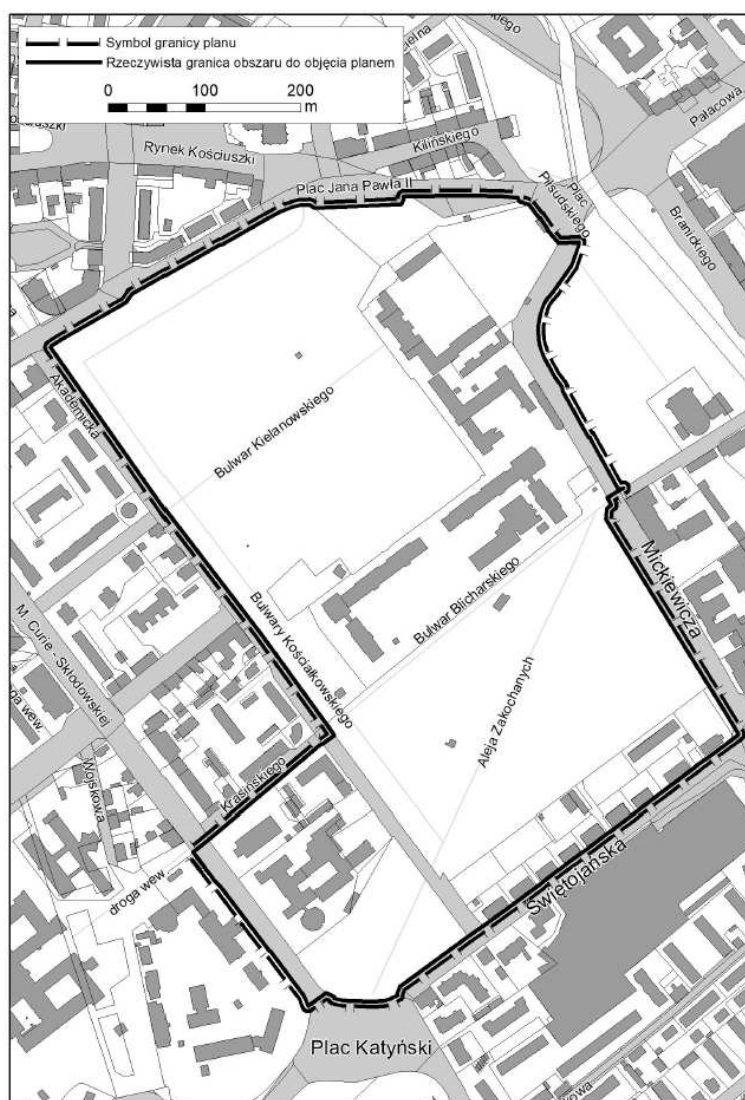
1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.1. Zawartość projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i jego główne cele...	4
1.2. Powiązania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami	6
1.2.1. Ekofizjografia Białegostoku	6
1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku	9
1.2.3. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	12
1.2.4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.....	14
1.2.5. Program Ochrony Środowiska dla miasta Białystok na lata 2017–2020 z perspektywą na lata 2021–2024.....	15
1.2.6. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2016–2022	16
1.2.7. Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej.....	17
1.2.8. Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030.....	17
1.2.9. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.....	18
1.2.10. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych	19
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	20
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	21
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	21
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU	22
5.1. Aktualny stan środowiska przyrodniczego.....	22
5.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu	34
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	35
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	36
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I	

INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PLANU	37
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE PROJEKTU PLANU, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	41
10. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	44
10.1. Ustalenia projektu planu ograniczające lub eliminujące negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi	44
10.2. Ocena skuteczności wprowadzonych rozwiązań ograniczających lub eliminujących negatywne oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi	47
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY (BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG PROJEKTU PLANU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU)	50
12. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	51
WYKORZYSTANE MATERIAŁY.....	57
SPIS RYSUNKÓW	59
SPIS TABEL	59
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	60
OŚWIADCZENIE KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM WYKONAWCÓW PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (DZ. U. Z 2022 R., POZ. 1029, Z PÓŹN. ZM).....	61

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. Zawartość projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i jego główne cele

Zawartość miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503) oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. 2021, poz. 2404).

Rysunek 1 Zakres obejmujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej

Teren przedmiotowego projektu planu (rys. 1) poddawany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko dotyczy obszaru objętego uchwałą Nr XXV/375/20 Rady Miasta

Białystok z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane na podstawie art. 46 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przedmiotowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Obszar objęty projektem planu jest położony w ścisłym centrum Białegostoku i stanowi część śródmieścia. Jest to obszar o powierzchni ok. 33,5 ha, ograniczony ulicami: Adama Mickiewicza, Świętojańską, Placem Katyńskim, M. Curie-Skłodowskiej, Zygmunta Krasińskiego, Akademicką, Legionową oraz Placami: Jana Pawła II i Marszałka Józefa Piłsudskiego. W zdecydowanej większości jest to teren zabytkowego parku Planty wraz z zespołem pałacowo-parkowym Branickich. Pozostała zabudowa to Wojewódzki Szpital Zespolony im. Jędrzeja Śniadeckiego w Białymstoku oraz tzw. kolonia urzędnicza tj. zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami wzdłuż ul. Świętojańskiej. Przedmiotowy obszar położony jest niemal w całości na obszarze wpisanym do rejestru zabytków.

Potrzeba sporządzenia planu wynika przede wszystkim z konieczności objęcia ochroną zespołu budynków położonych wzdłuż ul. Świętojańskiej. Niezbędne jest też określenie zasad kształtowania otoczenia bardzo ważnych w skali miasta budynków i zespołów zabytkowych, z zapewnieniem właściwych relacji pomiędzy terenami o różnym sposobie zagospodarowania. Ze względu na położenie obszaru w ścisłym centrum miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie wielu reprezentacyjnych obiektów i dużych zespołów zieleni urządzonej, obszar ten jest szczególnie atrakcyjny. Ewentualne wprowadzanie w tę zabytkową, uporządkowaną tkankę urbanistyczną nowej zabudowy może powodować konflikty funkcjonalno-przestrzenne oraz społeczne, dlatego sporządzenie planu miejscowego oraz określenie zasad zabudowy i zagospodarowania jest niezbędne. Konieczna jest również ochrona istniejącej zieleni urządzonej i określenie zasad jej kształtowania, a także określenie wskaźników miejsc postojowych, obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej obszaru oraz zasad lokalizacji reklam.

W związku z tym w projekcie planu zakłada się przede wszystkim utrzymanie istniejącego przeznaczenia terenów, tj. zieleni urządzonej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej, w tym służącej realizacji celów publicznych, oraz ustalenie precyzyjnych i szczegółowych zasad przekształceń poszczególnych obiektów. Zakłada się uporządkowanie relacji pomiędzy poszczególnymi terenami o różnych funkcjach oraz określenie zasad ich zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem zagospodarowania terenów sąsiednich. Planuje się określenie zasad ochrony zespołów i obiektów zabytkowych, zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej obszaru i kontynuacji ciągów pieszych, a także zasad kształtowania terenów zieleni urządzonej i ochrony wartościowego drzewostanu oraz uporządkowanie i ujednolicenie zasad lokalizacji reklam.

Obszary planistyczne w przedmiotowym projekcie planu:

- tereny oznaczone na rysunku planu symbolami: **1.1ZP, 2.1ZP, 2.2ZP** przeznacza się pod **zieleni urządzonej** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi,
- teren oznaczony na rysunku planu symbolem **1.2ZP,KPL,KX** przeznacza się pod **zieleni urządzonej, place i parkingi** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi,
- teren oznaczony na rysunku planu symbolem **1.3U,ZP,KPL** przeznacza się pod **zabudowę usługową, zieleni urządzonej oraz place** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi,

- teren oznaczony na rysunku planu symbolem **1.4U** przeznacza się pod **zabudowę usługową** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią urządzoną,
- teren oznaczony na rysunku planu symbolem **3.1MW** przeznacza się pod **zabudowę mieszkaniową wielorodzinną** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią urządzoną,
- teren oznaczony na rysunku planu symbolem **3.2U** przeznacza się pod **zabudowę usługową** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią urządzoną,
- teren oznaczony na rysunku planu symbolem **4.3U,MW** przeznacza się pod **zabudowę usługową oraz mieszkaniową wielorodzinną** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią urządzoną,
- tereny oznaczone na rysunku planu symbolami **4.2.1MW,U**, **4.2.2MW,U** i **4.2.3MW,U** przeznacza się pod **zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz usługową** wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią urządzoną,
- teren oznaczony na rysunku planu symbolem **4.1E** przeznacza się pod istniejącą stację SN/nN (ST-01-78) rozdzielnię średniego napięcia (RS-7) oraz linie kablowe wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi.

Na całym obszarze objętym projektem planu zakazuje się lokalizacji:

- 1) obiektów obsługi komunikacji:
 - a) stacji paliw płynnych i gazowych,
 - b) stacji obsługi pojazdów, lakierni, myjni,
 - c) warsztatów: samochodowych, mechanicznych, wulkanizacyjnych i naprawczych;
- 2) warsztatów stolarskich, ślusarskich i kamieniarskich;
- 3) usług pogrzebowych, wyrobu trumien i nagrobków oraz spalarni i spopielnarni zwłok;
- 4) tymczasowych obiektów budowlanych – z zastrzeżeniem ustaleń szczegółowych oraz obiektów wymienionych w § 17 ust. 2 pkt 2.

Istnieje możliwość realizacji inwestycji gminnych zawartych w omawianym projekcie planu miejscowego ze środków własnych Gminy Białystok z wykorzystaniem funduszy UE oraz środków zewnętrznych, jednak trudne jest to do dokładniejszego sprecyzowania na obecnym etapie.

1.2. Powiązania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej jest powiązany z poniższymi dokumentami:

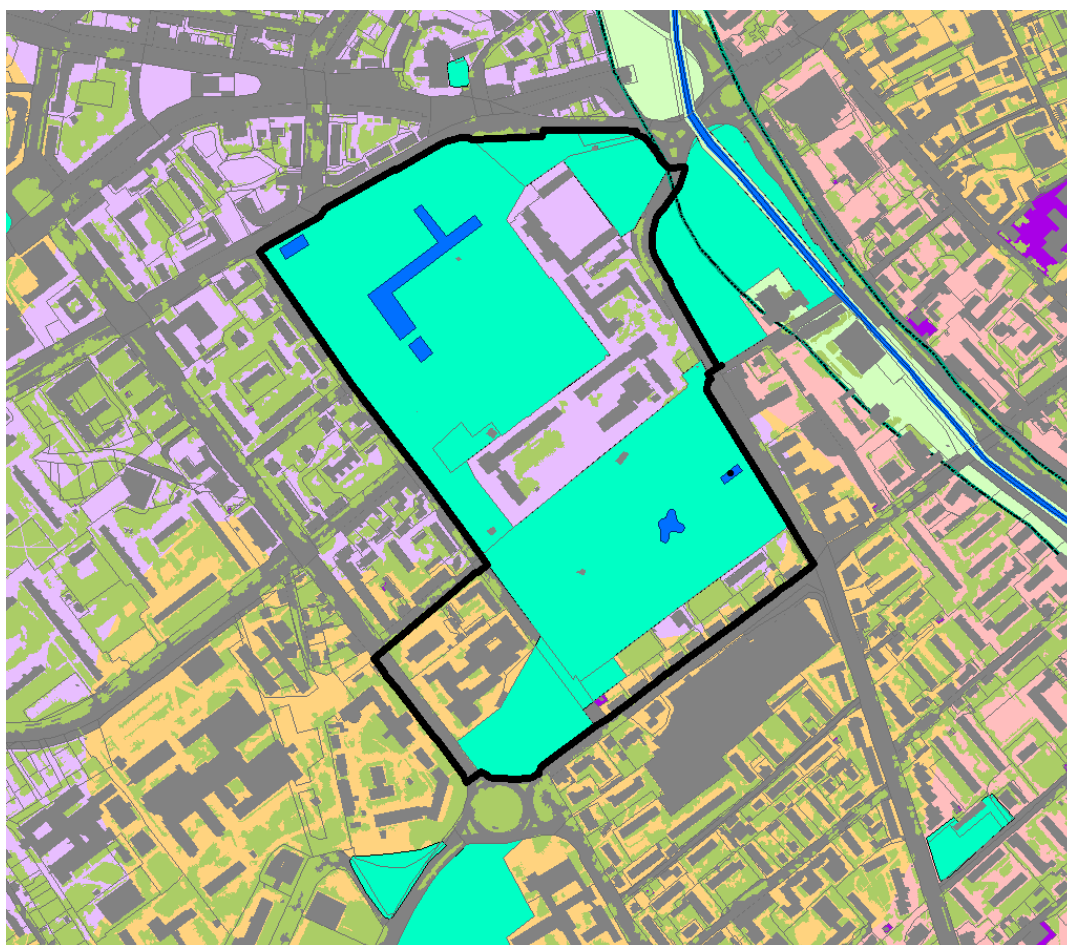
1.2.1. Ekofizjografia Białegostoku

Wnioski z opracowania ekofizjograficznego (2011 r.) dotyczącego omawianego terenu:

- Według ekofizjografii (mapa: Przydatność terenu do funkcji użytkowych) znajdujące się w granicach planu parki spacerowo-wypoczynkowe należą do obszarów ograniczonego zainwestowania budowlanego. Tereny te charakteryzuje dominacja funkcji ekologicznych, jednakże ich nieco niższy walor naturalności kwalifikuje je do obszarów uzupełniających i wspomagających systemy ekologiczne z możliwością zainwestowania rekreacyjnego. Są to

obszary nieprzydatne do zabudowy z powodu niekorzystnych warunków fizjograficznych. Ograniczenie zabudowy wiąże się z właściwościami gruntów w kategoriach nośności, jest to również obszar istniejącego parku. Wierzchnią warstwę glebową stanowią grunty antropogeniczne nasypowe o zróżnicowanej przepuszczalności i miąższości. Są to grunty z dużą zmiennością cech geotechnicznych. Pozostała część obszaru, na południu to tereny o dobrych warunkach fizjograficznych do zabudowy. Głębokość pierwszego poziomu wody od powierzchni terenu kształtuje się na poziomie od 2-4 m p.p.t, zaś tylko na niewielkim fragmencie na północnym-wschodzie, bliżej doliny rzecznej ten poziom jest wyższy i wynosi od 1-2 m p.p.t. Zieleń osiedlowa, komunikacyjna uzupełnia system przyrodniczy tego terenu.

- Gdyby nie było parków zabytkowych – relikwów historycznych i kulturowych, świadczących o dobrym smaku i świadomości ekologicznej dawnych mieszkańców Białegostoku, obecnie miasto stanowiłoby w dużym stopniu pustynię pozbawioną roślinności. Proces pustynnienia miasta nasilił się wyraźnie w ostatnich 20 latach i jest doskonale widoczny na zdjęciach lotniczych, na których niezwykle kontrastująco zaznaczają się centralne dzielnice miasta obudowane zielenią parków i skwerów, podobnie jak relikty dzielnic domków jednorodzinnych „tonące w zieleni” przydomowych ogródków, na tle nowych dzielnic i najnowszych terenów wielkich budów, zdewastowanych i odartych z roślinności (np. hipermarkety, TBS Bacieczki).
- Ochrona terenów czynnych biologicznie jest równoznaczna z zachowaniem powierzchni o zdolnościach retencyjnych i opóźniających spływ wód opadowych oraz roztopowych. Utrzymanie i powiększanie takich terenów jest najprostszą metodą na poprawę/nie pogarszanie sytuacji związanej z niewydolnością systemu kanalizacji sanitarnej w trakcie opadów nawaalnych.
- W porównaniu do innych miast wojewódzkich oraz do normatywów zawierających wytyczne co do ilości i jakości zieleni w mieście, można stwierdzić, że ilość białostockiej zieleni jest niewystarczająca, pomimo nieznacznego wzrostu powierzchni skwerów i zieleńców w ostatnich latach.
- Przy odpowiednim zagospodarowaniu skupiska drzew, pasy drzew i pojedyncze drzewa spełniają następujące funkcje:
 - współdziałają w poprawianiu warunków mikroklimatycznych
 - przejmują funkcje czynników strukturotwórczych w „architekturze” krajobrazu terenów równinnych o małej lesistości,
 - są bardzo ważnym elementem potencjału rekreacyjnego w mieście,
 - są potencjalnymi ostojami gatunków roślin i zwierząt.
- Szczególne miejsce w krajobrazie miejskim mają pasma i skupiska zieleni drzewiastej i krzaczastej, które łączą tereny zabudowane z otaczającą przyrodą.
- Przykładem związków ekologicznych systemów lokalnych i regionalnych, które realizują się w granicach miasta lub w bliskiej strefie podmiejskiej, jest połączenie parków śródmieścia poprzez Las Zwierzyniecki z kompleksem leśnym Lasu Solnickiego.
- Zieleń urządzona, zwłaszcza wysoka w postaci parków, skwerów, grup drzew, zajmuje stosunkowo niewielką powierzchnię na terenie miasta. Większość tych obiektów zgrupowana jest w dzielnicach centralnych miasta i zostały one w większości ukształtowane w odległych już czasach historycznych. Zieleń urządzona ma podstawowe znaczenie w harmonijnym scalaniu terenów zurbanizowanych z terenami otwartymi. Postulat wewnętrznego scalania architektonicznego ma szczególne znaczenie w kontekście korytarza ekologicznego rzeki Białej, natomiast architektoniczno-krajobrazowe powiązania zewnętrzne w największym stopniu odnoszą się do zewnętrznych pierścieni leśnych (Las Antoniuk, Las Pietrasze, Las Solnicki itd.).

Tereny całkowicie wyłączone z przeznaczenia pod zabudowę

**Obszary kształtowania systemu przyrodniczego miasta
na bazie naturalnych walorów przyrodniczych środowiska**

Obszary z dominacją funkcji ochronnych i turystyczno-rekreacyjnych, o wysokich walorach ekologicznych z dominacją funkcji glebochronnej, wodochronnej i krajobrazowej.
 Obszary aktywnego kształtowania i renaturalizacji środowiska, dopuszczalne zainwestowanie rekreacyjne o charakterze drobnych, drewnianych form architektonicznych

Granica systemu korytarzy ekologicznych - maksymalny zasięg terenów budowlanych

*Obszary ograniczonego zainwestowania budowlanego
(obiekty obsługujące tereny zielone, publiczne i specjalne)*

Tereny urządzonej zieleni miejskiej

Parki spacerowo-wypoczynkowe, skwery, ogrody działkowe, cmentarze

Tereny kształtowania funkcji uzupełniających system przyrodniczy

Fragmenty dolin rzecznych - preferowane do urzędzenia zieleni miejskiej i terenowych obiektów sportowo-rekreacyjnych

Zieleń osiedlowa, komunikacyjna i ochronna

Potencjalne tereny inwestycyjne

- Tereny o dobrych warunkach fizjograficznych do zabudowy
- Tereny o średnio korzystnych warunkach fizjograficznych do zabudowy
- Tereny o niekorzystnych warunkach fizjograficznych do zabudowy

Obszary zabudowane

- Zabudowa i ciągi komunikacyjne

Obszary potencjalnych konfliktów i zagrożeń

- Tereny produkcyjne i przemysłowe

Rysunek 2 Przydatność terenu do funkcji użytkowych

źródło: Ekofizjografia Białegostoku (Kwiatkowski i Gajko 2012)

1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku

Projekt przedmiotowego projektu planu nie narusza ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku” uchwalonego uchwałą Nr XII/165/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Białegostoku” uchwalonego uchwałą Nr XII/165/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r. obszar wskazany do objęcia projektem planu:

- 1) w zakresie zabytkowego parku Planty oraz zespołu pałacowo-parkowego Branickich został oznaczony jako **1ZP** – tereny zieleni urządzonej. Na tym terenie funkcja podstawowa to zieleń ogólnodostępna, w tym m.in. parki, parki leśne, ogrody osiedlowe, botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe. Funkcje uzupełniające to: obiekty i urządzenia rekreacyjno-wypoczynkowe i edukacyjne oraz inwestycje celu publicznego.

Kierunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania:

- kształtowanie zagospodarowania w kierunku ochrony, utrzymania i tworzenia ciągłości przestrzennej terenów zieleni urządzonej, tworzących system przyrodniczy miasta,
- kształtowanie przestrzeni publicznych w formie ogólnodostępnej zieleni urządzonej o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i estetycznych,
- rewaloryzacja parków zabytkowych,
- kształtowanie zabudowy usługowej towarzyszącej funkcji podstawowej z zakresu edukacji, gastronomii, kultury, handlu (np. oranżerie, cieplarnie, kawiarnie, cukiernie itp.),
- kształtowanie obiektów i urządzeń sportu i rekreacji oraz obiektów małej architektury (w tym np. place zabaw, boiska itp.),

Oznaczony w studium teren zieleni urządzonej ZP wchodzi w skład obszarów podstawowego systemu przyrodniczego. Podstawowy system przyrodniczy tworzą obszary o najwyższych walorach przyrodniczych, mające znaczenie dla funkcjonowania całego miasta lub regionu, pełniące nadrzędne funkcje przyrodnicze (głównie klimatyczną, hydrologiczną i biologiczną) oraz podporządkowane im funkcje poza przyrodnicze (estetyczną, rekreacyjno-wypoczynkową).

Na obszarach tworzących podstawowy system przyrodniczy miasta należy dążyć do:

- zakazu zabudowy,
- zakazu realizacji urządzeń i instalacji należących do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (w rozumieniu przepisów związanych z ochroną środowiska), z wyjątkiem przedsięwzięć celu publicznego, w tym służących poprawie stanu środowiska lub obsługi mieszkańców, pod warunkiem zastosowania rozwiązań najkorzystniejszych z punktu widzenia ochrony środowiska,
- zakazu dokonywania trwałych zmian stosunków wodnych, szczególnie robót powodujących trwałe obniżenie poziomu wód podziemnych lub ograniczenie zasilania poziomów wodonośnych, cieków i zbiorników wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona środowiska przyrodniczego, zrównoważona gospodarka wodna i cele publiczne,
- zakazu wydobywania kopalin dla celów gospodarczych,
- zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, z wyjątkiem niezbędnych prac związanych z:
 - zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciw podtopieniom,

- utrzymaniem i budową, odbudową i modernizacją urządzeń wodnych,
 - budową inwestycji celu publicznego oraz udostępnianiem terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
 - zakazu zasypywania, osuszania i niszczenia terenów podmokłych, zabagnionych i naturalnych obniżen terenowych (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego),
 - utrzymania gruntów leśnych, z wyjątkiem realizacji niezbędnych inwestycji celu publicznego oraz funkcji sportowo-rekreacyjnych,
 - ochrony dolin rzecznych, pełniących przede wszystkim funkcje retencyjne, przed zabudową i za-inwestowaniem innym niż tereny zieleni,
 - kształtowania ciągłości funkcjonalno-przestrzennej terenów zieleni za pomocą ścieżek rowerowych i ciągów spacerowych,
 - rekreacyjno-wypoczynkowego udostępniania lasów i terenów dolin rzecznych.
- 2) w zakresie terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami położonego wzdłuż ul. Świętojańskiej został oznaczony jako **1CS** – tereny centrum śródmiejskiego oraz wspomagający system przyrodniczy. Na tym terenie funkcje podstawowe to zabudowa usługowa (usługi rynkowe i nierynkowe) oraz wielofunkcyjna (usługowo-mieszkaniowa). Funkcje uzupełniające: zabudowa mieszkaniowa średniej intensywności, zieleń urządzone i tereny przestrzeni publicznych.
- Kierunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania to m.in.:
- kształtowanie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o różnorodnych formach (w tym apartamentowej, na wynajem),
 - zachowanie i tworzenie powiązań najważniejszych przestrzeni publicznych z terenami otwartymi tworzącymi system przyrodniczy miasta,
 - kształtowanie zabudowy i zagospodarowania z uwzględnieniem historycznych osi kompozycyjnych i widokowych oraz dominant,
 - ochrona układów przestrzennych o wartościach historycznych i kulturowych.

Teren ten wzdłuż ulicy Świętojańskiej znajduje się w granicach systemu przyrodniczego wspomagającego. Pełni on funkcję uzupełniającą i wspomagającą obszar systemu przyrodniczego podstawowego. Wspomagający system przyrodniczy tworzą obszary, na których funkcje przyrodnicze oraz pozaprzyrodnicze, w tym mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej, są równoważne. Stanowią uzupełnienie podstawowego systemu przyrodniczego, przenikające w obszary zurbanizowane.

Na obszarach wspomagających system przyrodniczy miasta należy dążyć do:

- kształtowania ciągłości funkcjonalno-przestrzennej lokalnych skwerów, zieleni przydomowej, przyulicznej, osiedlowej z obszarami podstawowego systemu przyrodniczego (przebieg i zakres do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
 - zagospodarowania niewielkich powierzchniowo terenów leśnych i zadrzewień jako tereny zieleni urządzonej, z priorytetem zachowania istniejącego drzewostanu;
 - kształtowania zabudowy o charakterze ekstensywnym, z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej;
 - zachowania istniejących wartości krajobrazu kulturowego.
- 3) w zakresie terenu istniejącej zabudowy usługowej tj. Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego im. Jędrzeja Śniadeckiego w Białymstoku został oznaczony jako **1UP** – tereny usług publicznych. Na tym terenie funkcje podstawowe zabudowa usługowa służąca realizacji celów publicznych

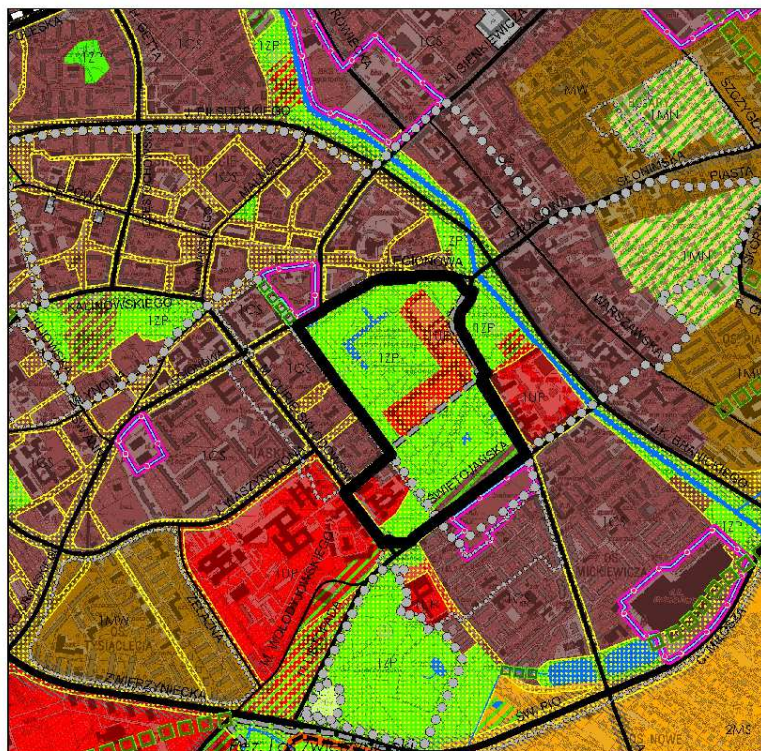
(usługi nierynkowe) o znaczeniu ponadlokalnym. Funkcje uzupełniające to: zabudowa usługowa służąca realizacji celów publicznych o znaczeniu lokalnym oraz usługowa z zakresu usług rynkowych, w tym handlu, gastronomii, zamieszkania zbiorowego, turystyki i innych towarzyszących funkcji podstawowej.

Kierunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania:

- kształtowanie zabudowy usługowej służącej realizacji celów publicznych,
- zachowanie głównych przestrzeni publicznych, osi kompozycyjnych i widokowych,
- kształtowanie powiązań z terenami otwartymi, tworzącymi system przyrodniczy miasta.

4) ponadto:

- fragment terenu położony pomiędzy ulicami Świętojańską, Akademicką, Legionową i Mickiewicza – znajduje się w strefie pełnej ochrony konserwatorskiej A,
- fragment terenu położony pomiędzy ulicami Akademicka, Świętojańska i M. Curie- Skłodowskiej - znajduje się w strefie pośredniej ochrony konserwatorskiej B,
- zespół pałacowo-parkowy Branickich - znajduje się w strefie ochrony krajobrazu K,
- w przeważającej części stanowi podstawową przestrzeń publiczną.

ELEMENTY STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

1ZP Oznaczenie jednostki strukturalnej i kategorii terenu
(1 - Śródmieście, 2 - Południe, 3 - Zachód, 4 - Wschód)

Podstawowe przestrzenie publiczne

OBSZARY URBANIZACJI - KATEGORIE TERENÓW

Tereny centrum śródmiejskiego

Tereny usług publicznych

OBSZARY PODSTAWOWEGO SYSTEMU PRZYRODNICZEGO - KATEGORIE TERENÓW

Tereny zieleni urządzonej

OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA

OBSZARY UZUPEŁNIAJĄCE FUNKCJONOWANIE SYSTEMU PRZYRODNICZEGO

Wspomagający system przyrodniczy

Układ hydrograficzny

OBSZARY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Strefa pełnej ochrony konserwatorskiej A

Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej B

Strefa ochrony krajobrazu K

ELEMENTY SYSTEMU TRANSPORTOWEGO

GP - ulice główne ruchu przyspieszonego

G - ulice główne

Z - ulice zbiorcze

L - lokalne (ważniejsze)

Korytarze ulic

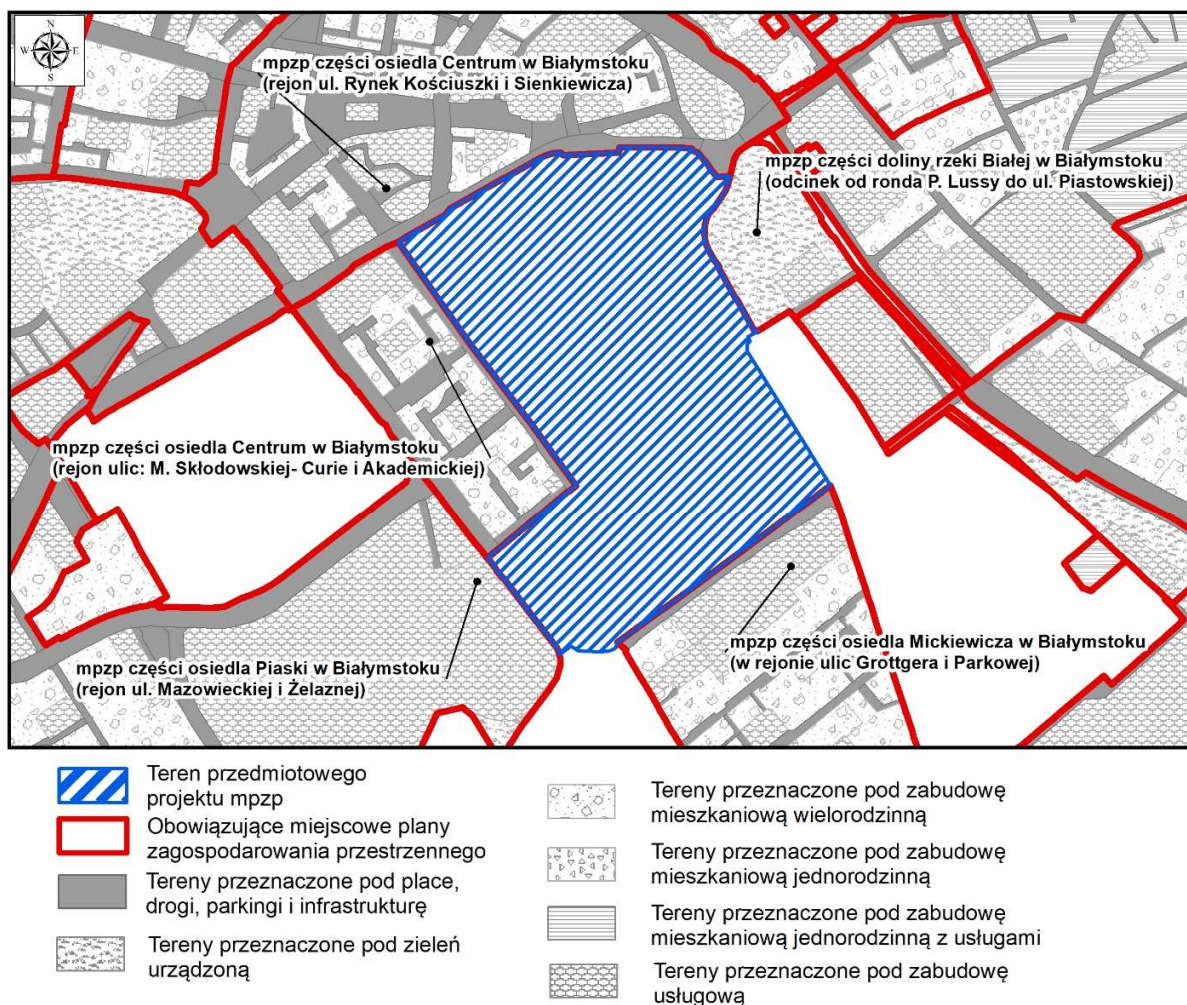
Rysunek 3 Wyrys ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*

1.2.3. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na przedmiotowym obszarze nie obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania. Projekt planu graniczy z następującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części doliny rzeki Białej w Białymstoku (odcinek od ronda im. A. P. Lussy do ul. Piastowskiej), uchwalonym uchwałą Nr LII/661/10 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 22 lutego 2010 r. Graniczy z terenem Parku Starego, który to przeznacza się pod zielen parkową, wody powierzchniowe śródlądowe 0 rzeka Biała oraz plac miejski wraz z urządzeniami towarzyszącymi;
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku (rejon ul. Rynek Kościuszki i Sienkiewicza), uchwalonym uchwałą Nr XLVIII/543/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 czerwca 2013 r. Za ulicą Legionową z tego planu sąsiaduje z terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usługową, pod zabudowę usługową oraz pod przestrzeń publiczną – plac. Bezpośrednio graniczy również z Placem Branickich;
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku (rejon ulic: M. Skłodowskiej-Curie i akademickiej), uchwalonym uchwałą Nr XII/95/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 maja 2011 r. Za ulicą Akademicką znajdują się tereny przeznaczone pod zabudowę usługową, zabudowę usługową z zakresu oświaty, zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, zabudowę usługową i mieszkaniową wielorodzinną oraz zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usługową;

- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Piaski w Białymstoku (rejon ul. Mazowieckiej i Żelaznej), uchwalonym uchwałą Nr VII/53/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 28 lutego 2011 r. Sąsiaduje z terenem przeznaczonym pod zabudowę usługową z zakresu opieki zdrowotnej oraz oświaty i nauki;
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Mickiewicza w Białymstoku (w rejonie ulic Artura Grottgera i Parkowej) uchwalonym uchwałą Nr LV/842/18 Rady Miasta Białystok z dnia 12 października 2018 r. Za ulicą Świętojańską sąsiaduje z terenem przeznaczonym pod obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz zabudowę usługową, a także z terenem przeznaczonym pod zabudowę usługową oraz terenami pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz usługową.

Rysunek 4 Położenie projektu mpzp na tle obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Białymstoku

1.2.4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

Celem strategicznym polityki przestrzennej zagospodarowania województwa podlaskiego jest: „Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego”.

Zapewnienie realizacji celu strategicznego wymaga skupienia działań podmiotów publicznych na wybranych elementach zagospodarowania i wyodrębnionych terytoriach poprzez cele cząstkowe, do których należą:

- Cel 1. Zwiększenie konkurencyjności miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków – wojewódzkiego Białegostoku, subregionalnych Łomży i Suwałk oraz powiatowych w zakresie jakości: infrastruktury funkcji ponadlokalnych publicznych, potencjału gospodarczego, powiązań funkcjonalnych zewnętrznych i struktur przestrzennych zagospodarowania,
- Cel 2. Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego,
- Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej,
- Cel 4. Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów,
- Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz zdolności obronnych i ochronnych.

Zasady ogólne polityki przestrzennej województwa podlaskiego mają charakter stały i dotyczą wszelkich form działalności w przestrzeni:

- 1) Ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju - oznaczająca taki rozwój społeczno- gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Wynikają z niej następujące zasady planowania publicznego:
 - zasada racjonalności ekonomicznej,
 - zasada preferencji regeneracji,
 - zasada przezorności ekologicznej,
 - zasada kompensacji ekologicznej,
- 2) Funkcjonowanie zintegrowanego systemu rozwoju zapewniają:
 - zasada hierarchiczności celów,
 - zasada dynamicznego strefowania,
 - zasada partycypacji społecznej,
 - zasada harmonijnego wpisania dziedzictwa kulturowego w struktury przestrzenne,
 - zasada odchodzenia od monofunkcyjności przeznaczenia terenu,
 - zasada poprawy funkcjonowania struktur i układów przestrzennych,
 - zasada tworzenia rezerw terenowych.

1.2.5. Program Ochrony Środowiska dla miasta Białostok na lata 2017–2020 z perspektywą na lata 2021–2024

Program ochrony środowiska dla miasta Białostok na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 jest dokumentem planowania strategicznego, zawierającym cele i kierunki polityki w zakresie ochrony środowiska, prowadzonej przez miasto Białostok i określającym wynikające z nich działania.

Nadrzędnym celem polityki ochrony środowiska na lata 2017 – 2020 będzie, podobnie jak w latach poprzednich, dążenie do: „Zrównoważonego i trwałego rozwoju miasta Białostok, w którym środowisko przyrodnicze i jego ochrona mają znaczący wpływ na przyszły charakter tego obszaru i równocześnie wspierają jego rozwój gospodarczy i społeczny poprzez poprawę jego stanu, ładu przestrzennego i rozwój infrastruktury ochrony środowiska”. Cele i kierunki interwencji stanowią zestaw pożądanych (wskazywanych) kierunków do realizacji lub zaniechania, mających w efekcie poprawić stan jakości środowiska, zachować lub ochronić wartościowe komponenty środowiska i dać narzędzie do racjonalnego korzystania ze środowiska.

Tabela 1 Cele Programu ochrony środowiska dla miasta Białostok powiązane z projektem planu

Obszar interwencji	Cel strategiczny w latach 2017-2024 Kierunek interwencji
Jakość powietrza i ochrona klimatu	Osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców – dążenie do osiągnięcia dopuszczalnych i docelowych poziomów zanieczyszczeń powietrza - Rozbudowa systemu dróg rowerowych i innej infrastruktury rowerowej, promocja ruchu rowerowego; - Ograniczenie ruchu docelowego do centrum miasta; - Ograniczenie emisji z transportu publicznego; - Poprawa jakości infrastruktury drogowej; - Planowanie przestrzenne służące poprawie jakości powietrza.
Zagrożenie hałasem	Osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego, bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu - Ograniczenie oddziaływania hałasu komunikacyjnego i przemysłowego; - Ograniczenie uciążliwości lokali i imprez masowych.
Pola elektromagnetyczne	Ochrona społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych - Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych; - Zmniejszenie liczby źródeł promieniowania.
Gospodarowanie wodami	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania , ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody - Zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej poprzez modernizację zbiorowego systemu uzdatniania i dystrybucji wody; - Rozwój i modernizacja zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych; - Zwiększenie retencji wodnej i gruntowej w celu ochrony terenów zabudowanych przed podtopieniami.

Obszar interwencji	Cel strategiczny w latach 2017-2024 Kierunek interwencji
Powierzchnia ziemi	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi - Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi; - Zapobieganie degradacji gleb.
Gospodarowanie odpadami	Zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami - Doskonalenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami w szczególności systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z obszaru miasta - Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych - Poprawa jakości środowiska
Zasoby przyrodnicze	Zapewnienie właściwej struktury i jakości terenów zieleni - Ochrona istniejących terenów zieleni wraz z utrzymaniem ich w należytym stanie; - Zwiększenie bioróżnorodności w parkach i na skwerach walorów przyrodniczych.

1.2.6. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczania ich ilości oraz negatywnego oddziaływania na środowisko koncentrować się powinny głównie na działaniach edukacyjnych i informacyjnych. W ramach prowadzonych działań edukacyjnych zwrócić należy również uwagę na promocję wykorzystania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych.

W obowiązującym *Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022* wskazano do osiągnięcia do 2028 r. m.in. następujące cele główne w stosunku do gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji:

- 1) Zmniejszenie ilości powstających odpadów (ograniczenie marnotrawienia żywności, wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia).
- 2) Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.
- 3) Zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi.
- 4) Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
- 5) Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
- 6) Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
- 7) Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
- 8) Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.
- 9) Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.

10) Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.

Jednym z celów szczegółowych jest objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zapisy projektu planu nie wpływają negatywnie na dążenie do osiągnięcia ww. celów *Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022*.

1.2.7. Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej

Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej opracowywany został dla strefy aglomeracja białostocka (kod strefy PL2001) w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu w 2011 i 2012 r.

Głównym celem sporządzenia i wdrożenia *Programu ochrony powietrza* jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w aglomeracji.

Działania kierunkowe, czyli mające wpływ na obniżenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz B(a)P w zakresie planowania przestrzennego poprzez uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, polegają na:

- zachowaniu ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowaniu zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza na terenach regeneracji i przewietrzania,
- stosowaniu odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- tworzenie publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków, skwerów,
- wprowadzaniu zieleni izolacyjnej do ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- dopuszczeniu stosowania paliw stałych na terenach, na których nie ma możliwości uzyskania warunków podłączenia do ogólnomiejskiej sieci ciepłowniczej lub gazowej, lub na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w przypadku stosowania źródeł ciepła o mocy nie większej niż 30 kW,
- preferowaniu zaopatrzenia w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej (w obszarach, gdzie jest to technicznie możliwe),
- rozbudowie sieci ulic, która pozwoli ograniczyć wewnątrzmiejski ruch tranzytowy przez obszar śródmieścia,
- tworzeniu stref ruchu pieszego i uspokojonego na obszarze śródmieścia,
- uwzględnieniu konieczności budowy ścieżek rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż nowo budowanych dróg.

1.2.8. Plan Adaptacji Miasta Białostok do zmian klimatu do roku 2030

Celem nadrzędnym *Planu adaptacji miasta Białostok do zmian klimatu do roku 2030* (MPA) jest podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta Białostok zapewniającego wdrażanie zrównoważonego rozwoju i osiągnięcie wysokiej jakości życia. Cele strategiczne *Planu adaptacji* powiązane z analizowanym projektem planu to:

- Adaptacja do zagrożeń termicznych

- Adaptacja do zagrożeń związanych z opadem i powodziami/podtopieniami
- Uwzględnienie zmian klimatu w planowaniu przestrzennym.

Największymi zagrożeniami klimatycznymi dla Miasta Białystok są wzrostowe trendy zarówno opadów (sumy i ich intensywności powodujące wezbrania i nagłe powodzie lokalne typu flash flood), upałów (w tym temperatur maksymalnych i liczby fal upałów) jak i susz (w szczególności długość okresów bezopadowych). Pomimo tendencji spadkowej nie należy również lekceważyć przymrozków, które mogą powodować istotne skutki wiosną w okresie kwitnienia roślin oraz oblodzenia groźne o każdej porze roku. Zjawiska te mogą stanowić poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania miasta oraz zdrowia i życia jego mieszkańców.

Jednym ze sposobów przeciwdziałania skutkom zmian klimatu jest odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, w tym terenów zieleni, które regulują klimat lokalny, retencjonują wodę łagodząc zarówno skutki suszy jak i powodzi. Odpowiednia, z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, struktura przestrzenna to wyższy komfort życia mieszkańców, wzrost poziomu bezpieczeństwa oraz mniejsze straty materialne związane z występowaniem ekstremalnych zjawisk klimatycznych.

Według analiz przeprowadzonych w MPA, na prawie całym omawianym terenie nie stwierdzono konieczności podejmowania działań w sektorze gospodarki przestrzennej, gospodarki wodnej, zdrowia publicznego. W przypadku takiego zagrożenia klimatycznego jak powódź, w sektorze transportu należy podjąć działania w dłuższej perspektywie (2050).

Cel MPA jest zgodny z głównym celem *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)*, czyli zapewnieniem zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Wynikiem działań dotyczących polityki przestrzennej uwzględniającej konsekwencje zmian klimatycznych dla miast powinna być m.in. adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja miejska oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście, wymiana szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne.

1.2.9. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Najważniejszym przesłaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest ochrona zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń. Wprowadza ona zintegrowaną politykę wodną mającą na celu zapewnienie ludziom dostępu do czystej wody pitnej po rozsądnej cenie, która umożliwi rozwój gospodarczy i społeczny przy równoczesnym poszanowaniu potrzeb środowiska. Głównym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich części wód, poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań w ramach zintegrowanych programów działań w państwach członkowskich do 2015 roku.

Zgodnie z przepisami RDW planowanie gospodarowania wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Plany gospodarowania wodami są narzędziem planistycznym, które ma usprawnić proces osiągania celów środowiskowych. Stanowią one będą fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. PGW będą miały wpływ nie tylko na kształtowanie gospodarki wodnej, ale także na inne sektory gospodarki, w tym: przemysł, rolnictwo, leśnictwo, gospodarkę komunalną, transport, rybołówstwo czy turystykę. To dokument który obejmuje działania zmierzające do spełnienia celów RDW w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wód zależnych.

Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Zgodnie z podziałem topograficznym zlewni na terenie miasta cały omawiany teren należy do zlewni rzeki Białej, a dokładnie leży w Przyszczu Białej. Spływ wód opadowych w przypowierzchniowych warstwach piaszczystych odbywa się zgodnie ze spadkiem terenu w kierunku wschodnim, ku rzece Białej przepływającej poza granicami planu.

Przepływającą poza granicami projektu planu rzekę Białą należy postrzegać przez pryzmat Ramowej Dyrektywy Wodnej, która dla wszystkich wód na obszarze Unii Europejskiej wyznaczyła cele środowiskowe. Biała została zakwalifikowana jako silnie zmieniona część wód (SZCW); oznacza to, że charakter JCWP został znacznie zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka. W praktyce oznacza to konieczność dbania o dobre parametry fizyko-chemiczne wód rzeki Białej oraz poprawę jej warunków hydromorfologicznych, tj. kształt koryta lub drożność, które upodobią ją do rzeki naturalnej.

Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* rzeka Biała jest uważana za potok nizinny piaszczysty (wg typologii JCWP) o kodzie PLRW2000172616899. Celem środowiskowym dla niej jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. W *Planie* tym z 2011 r. zauważono, że jest zagrożone dla rzeki Białej osiągnięcie ww. celów środowiskowych dla JCWP, dlatego też w aktualizacji w 2016 r. ze względu na występującą presję komunalną i niską emisję w zlewni JCWP przedłużono termin osiągnięcia jej dobrego stanu do 2027 r.

Analizowany teren znajduje się w obszarze JCWPd o kodzie PLGW200052, z monitoringu określono dobry stan ilościowy i dobry stan chemiczny (zgodnie z oceną stanu na 2012 r.). Celem środowiskowym dla ww. JCWPd jest dalsze utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wg aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* jest niezagrażona.

1.2.10. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Celem *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. *KPOŚK* jest instrumentem wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG w odniesieniu do redukcji zanieczyszczeń biodegradowalnych z oczyszczalni > 2 000 RLM oraz redukcji związków azotu i fosforu.

Białystok został uznany za aglomerację priorytetową dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego. Aglomeracja (wg Prawa wodnego) oznacza teren, na którym zaludnienie lub

działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Część obszaru aglomeracji nie obsługiwana systemem kanalizacyjnym powinna mieć wg *KPOŚK* zapewnione odprowadzenie i oczyszczanie ścieków przy wykorzystaniu systemów indywidualnych na odpowiednim poziomie ochrony środowiska.

Kolejne aktualizacje *KPOŚK* (w 2005 r., 2010 r., 2011 r., 2016 r. i 2017 r.) dotyczyły głównie weryfikacji wykazu aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków.

Wnioski z *Prognozy oddziaływania na środowisko* wskazują, że realizacja celów *KPOŚK* jest przyjazna środowisku ze względu na zamierzenia i bezpośrednią realizację wymagań ochrony środowiska, poprzez np. zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych (m.in. rozbudowa sieci kanalizacyjnej) i poprawę warunków sanitarnych ludności.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej wykonano na podstawie art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503) oraz art. 46 ust.1 pkt 1 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, z późn. zm.).

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie do projektu planu został uzgodniony na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku (znak: WPN.411.1.29.2020.EC z dnia 30.07.2020 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku (Opinia nr 131/NZ/2020 z dnia 06.08.2020 r.).

Zakres terytorialny opracowania obejmuje teren projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach określonych uchwałą Nr XXV/375/20 Rady Miasta Białystok z dnia 25 maja 2020 r. i tereny sąsiednie w obszarze, na którym mogłyby skutkować realizacja ustaleń zmiany tego planu.

Stan środowiska omawianego terenu i zagrożenia wynikające z realizacji ustaleń projektu planu przedstawiono w formie graficznej (załącznik 1 i załącznik 2) oraz opisowej, zawartej w niniejszym opracowaniu.

Celem opracowania „prognozy oddziaływania na środowisko” jest identyfikacja i przewidywanie oddziaływania zamierzeń o implikacjach środowiskowych na zdrowie ludzi oraz na środowisko biogeofizyczne, a co za tym idzie zinterpretowanie i skuteczne przekazanie informacji o tych oddziaływaniach. W prognozie oddziaływania na środowisko odniesiono się również do ewentualnych zmian w środowisku, mogących nastąpić w wyniku wprowadzenia zmian w planie obowiązującym. Prognoza zawiera możliwie wyczerpujące opisanie środowiska w jego złożoności oraz przewidywania jego zmian spowodowanych oddziaływaniem wprowadzonych doń nowych

czynników. W trakcie prognozowania uwzględnia się wszystkie poziomy powiązań między przyczynami i skutkami. Oprócz zależności przyczynowo-skutkowych uwzględnia się powiązania łącznie z wtórnymi przyczynami i skutkami oraz proponuje działania zaradcze i korekcyjne. Zadaniem prognozy jest ocena całościowa i obiektywna przedmiotowego terenu.

Do oceny interakcji między człowiekiem a środowiskiem, w prognozie oddziaływania na środowisko zastosowano głównie metodę analityczno-porównawczą. Dla zbadania stanu środowiska wykorzystano materiały archiwalne uzupełnione i zaktualizowane na podstawie bezpośrednich badań terenowych.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby kontrolować praktyczne skutki zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym Białegostoku, zarówno z punktu widzenia ich zgodności z ustaleniami zawartymi w projekcie planu, jak i ich potencjalnego wpływu na środowisko przyrodnicze oraz implementacji zaleceń i sugestii zawartych w niniejszej prognozie, niezbędne jest prowadzenie systemu monitorowania planu, czyli sprawdzania postępów z jego realizacji. Monitoring powinien umożliwić korygowanie działań, które nie przynoszą planowanych efektów i rezultatów, reagowanie na zmiany sytuacji w mieście.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu prowadzony będzie w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dokonywanej zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez Prezydenta Miasta uwzględniającej m.in. prowadzone na bieżąco rejestry wydanych pozwoleń na budowę, rejestry obiektów oddanych do użytku, zestawienia rozbiórek obiektów oraz wydanych zezwoleń na realizację dróg.

Na podstawie artykułu 32 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym co najmniej raz w kadencji Prezydent Miasta przekazuje Radzie Gminy wyniki analiz. Zostaną one poszerzone o ocenę skutków realizacji ustaleń wszystkich obowiązujących planów. Jednym z narzędzi, które posłuży do ww. analizy będzie ortofotomapa Białegostoku.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na przyjęte zagospodarowanie terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej oraz mogące powstać zamierzenia inwestycyjne w wyniku realizacji jego ustaleń, nie stwierdza się wystąpienia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU

5.1. Aktualny stan środowiska przyrodniczego

budowa geologiczna, geomorfologia oraz gleby

W szerszym układzie przyrodniczym, obszar objęty opracowaniem położony jest na Nizinie Północnopodlaskiej i w całości należy do zachodniej części mezoregionu Wysoczyzny Białostockiej. Powierzchnia omawianego obszaru zbudowana jest wyłącznie z utworów czwartorzędowych, reprezentujących zlodowacenie środkowopolskie oraz holocen.

Obszar projektu planu znajduje się w centralnej części Białegostoku. Najwyższy punkt znajduje się na wysokości ok. 147,5 m n.p.m w części południowej, zaś najniższy punkt znajduje się na północnym-wschodzie na wysokości ok. 131,3 m n.p.t.

Na podst. map opracowanych przez W. Kwiatkowskiego (Geomorfologia i Geologia) w 2004 r. prawie cały obszar leży na wysoczyźnie moreny dennej zbudowanej z gliny zwałowej. Południowa część obszaru to wysoczyzna moreny ablacyjnej tworzona przez piaski, żwiry, głazy lodowcowe.

Natomiast na mapie stanowiącej kompilację arkuszy Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1 : 50 000, arkuszy Białystok (Kmieciak 2004) i Wasilków (Laskowski 2002) zauważa się, większość obszaru to równina wodnolodowcowa, złożona z piasków i żwirów wodnolodowcowych. Południowa część to wysoczyzna moreny ablacyjnej, zbudowana z piasków, żwirów i głazów lodowcowych. Zaś niewielki fragment na wschodzie to wysoczyzna moreny dennej utworzona z gliny zwałowej.

Warunki gruntowo – wodne przydatności terenu do zabudowy są ściśle związane z budową geologiczną. Większość analizowanego obszaru to tereny o niekorzystnych warunkach fizjograficznych do zabudowy. Ograniczenie zabudowy wiąże się z właściwościami gruntów w kategoriach nośności, jest to również obszar istniejącego parku. Wierzchnią warstwę glebową stanowią grunty antropogeniczne nasypowe o zróżnicowanej przepuszczalności i miąższości. Są to grunty z dużą zmiennością cech geotechnicznych. Pozostała część obszaru, na południu to tereny o dobrych warunkach fizjograficznych do zabudowy. Przepuszczalność tych gruntów jest słaba, są to piaski drobne i słabogliniaste oraz pisaki pylaste.

warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne

Zgodnie z podziałem topograficznym zlewni na terenie miasta cały omawiany teren należy do zlewni rzeki Białej, a dokładnie leży w Przrzeczcu Białej. Spływ wód opadowych w przypowierzchniowych warstwach piaszczystych odbywa się zgodnie ze spadkiem terenu w kierunku wschodnim, ku rzece Białej przepływającej poza granicami planu.

Przepływającą poza granicami projektu planu rzekę Białą należy postrzegać przez pryzmat Ramowej Dyrektywy Wodnej, która dla wszystkich wód na obszarze Unii Europejskiej wyznaczyła cele środowiskowe. Biała została zakwalifikowana jako silnie zmieniona część wód (SZCW); oznacza to, że charakter JCWP został znacznie zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka. W praktyce oznacza to konieczność dbania o dobre parametry fizyko-chemiczne wód rzeki Białej oraz poprawę jej warunków hydromorfologicznych, tj. kształt koryta lub drożność, które upodobią ją go do rzeki naturalnej.

Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* rzeka Biała jest uważana za potok nizinny piaszczysty (wg typologii JCWP) o kodzie PLRW2000172616899. Celem środowiskowym dla niej jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu

chemicznego. W *Planie* tym z 2011 r. zauważono, że jest zagrożone dla rzeki Białej osiągnięcie ww. celów środowiskowych dla JCWP, dlatego też w aktualizacji w 2016 r. ze względu na występującą presję komunalną i niską emisję w zlewni JCWP przedłużono termin osiągnięcia jej dobrego stanu do 2027 r.

Analizowany teren znajduje się w obszarze JCWPd o kodzie PLGW200052, z monitoringu określono dobry stan ilościowy i dobry stan chemiczny. Celem środowiskowym dla ww. JCWPd jest dalsze utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wg aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* jest niezagrażona.

Głębokość pierwszego poziomu wody od powierzchni terenu kształtuje się na poziomie od 2-4 m p.p.t., zaś tylko na niewielkim fragmencie na północnym-wschodzie, bliżej doliny rzecznej ten poziom jest wyższy i wynosi od 1-2 m p.p.t.

Cały teren znajduje się na obszarze leja depresyjnego, jest to obszar, w którym na skutek odwodnienia nastąpiło obniżenie zwierciadła wód podziemnych pierwszego poziomu. Związany jest on bezpośrednio z eksploatacją ujęć komunalnych.

Biorąc pod uwagę funkcjonowanie hydrologiczne omawianego terenu, to powierzchnia istniejącego parku przyczynia się do zachowania zasobów wodnych, zasilających wody podziemne oraz spowalniających odpływ. To teren z dominacją procesu intercepcji, gdzie przechwytywanie wody przez rośliny przyczynia się do spowolnienia obiegu wody. Powierzchnie istniejącej zabudowy z pewnym udziałem drobnych powierzchni chłonnych w postaci trawników, grup drzew charakteryzują się dominacją odpływu powierzchniowego i podziemnego. Mają one możliwość częściowego spowolnienia odpływu i zatrzymania wody w glebie. Fragment obszaru przy ul. Świętojańskiej charakteryzuje się zdolnością do hamowania odpływu i infiltracji. Powierzchnie dachów, ulic, chodników, placów i wszystkich innych gruntów pokrytych sztuczną nawierzchnią, cechuje całkowity brak infiltracji, praktycznie cała woda opadowa i roztopowa jest szybko odprowadzana do kanalizacji deszczowej.

Teren opracowania nie znajduje się w obszarach zagrożonych powodzią od rzeki Supraśl wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego opracowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w 2015 r.

Omawiany obszar znajduje się w znacznej odległości od obszaru Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 218 – Pradolina rzeki Supraśl.

szata roślinna

Zdecydowana większość opracowywanego planu to teren zabytkowego parku Planty wraz z zespołem pałacowo-parkowym Branickich.

Parki są najbardziej wartościowymi elementami systemu zieleni, ponieważ przeznaczone są one do wypoczynku i rekreacji zarówno ludzi starszych, jak i młodzieży i dzieci. Ich obecność urozmaica architekturę i poprawia pejzaż miasta. Parki są ostoją licznych gatunków roślin. Występowanie w mieście parków poprawia mikroklimat miejski, który jest mocno zachwiany głównie poprzez duże natężenie ruchu ulicznego.

Ogród w zespole pałacowo-parkowym Branickich - Park Branickich (9,02 ha) jest to obiekt zabytkowy, którego początki sięgają XVII w. Stanowi on element XVIII-wiecznego założenia parkowo-pałacowego. Położony jest pomiędzy Bulwarami Kościółkowskiego biegnącymi wzdłuż ul. Legionowej i Akademickiej oraz budynkami Uniwersytetu Medycznego. Współczesna kompozycja obiektu składa się z części górnej parku (symetrycznie rozłożonych 8 kwater bukszpanowych i 12

kwater ze starymi drzewami) i z części dolnej, w której znajduje się fosa. Dwie części parku oddzielone są murem biegnącym wzdłuż fosy. Ogród Górny tworzą salon ogrodowy z haftowymi parterami rozciągającymi się za tylną elewacją pałacu i boskiet położony w południowej części założenia ogrodowego. Osiem parterów zakomponowanych zostało symetrycznie pomiędzy ramionami alei głównej i poprzecznej. Wyznaczone zostały przez niskie żywopłoty z bukszpanu wiecznie zielonego *Buxus sempervirens*, ukształtowane w ornamenty roślinne na tle nawierzchni z tłuczonej cegły i grys marmurowego, obwiedzione bordiurami bukszpanowo- kwietnymi. Na trawiastych rabatach wzdłuż alei i w pobliżu parterów latem ustawiane są szpalery oranżeryjnych drzewek kubłowych (cytryna, laur). Po bokach partery ujmują szpalery ze strzyżonego grabu pospolitego *Carpinus betulus*. Uzupełnieniem parterów są rzeźby figuralne i wazy ustawione na ich obrzeżach. Boskiet podzielony jest drogami spacerowymi o regularnym koncentrycznym układzie. Na kolistym klombie w centrum występuje bluszcz pospolity *Hedera helix*. Drzewa rosną w szpalerach wzdłuż dróg oraz wewnątrz kwater w swobodnym układzie. W boskiecie występują następujące gatunki drzew: lipa drobnolistna, grab pospolity, jesion wyniosły, klon pospolity, kasztanowiec biały, wiąz szypułkowy, modrzew europejski, dąb czerwony. Ogród Dolny posiada trawiastą nawierzchnię i drogi gruntowe miejscami wzmocnione gruzem. W części północno-wschodniej zachowana jest niecka będąca pozostałością po stawie. Wokół niej występują drzewa liściaste w swobodnym układzie reprezentowane przez: klon pospolity, jesion wyniosły, wiąz szypułkowy, lipę drobnolistną, brzozę brodawkowatą, wierzbę płaczącą, ze skupiną drzew grabu pospolitego przed Pawilonem Toskańskim. Pozostałe drzewa w miejscu dawnego boskietu rozmieszczone są swobodnie wokół kolistego wnętrza i odchodzących od niego promieniście alejek (dąb czerwony, dąb szypułkowy, topola włoska, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, klon pospolity, klon kapadocki, klon czerwony, wiąz szypułkowy, metasekwoja chińska, świerk pospolity).

Zdjęcie 1 Ogród Górny Pałacu Branickich z aleją główną salonu ogrodowego
Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Zdjęcie 2 i 3 Partery salonu ogrodowego (widok z balkonu Pałacu Branickich)
Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Zdjęcie 4 Partery salonu ogrodowego
Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Zdjęcie 5 Parter z basenem w salonie ogrodowym
Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Zdjęcie 6 Widok na boskiet Ogrodu Górnego

Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Zdjęcie 7 Wejście do boskietu od strony salonu ogrodowego

Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Zdjęcie 8 Aleje wewnątrz boskietu

Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Park Planty (9,74 ha) jest obiektem zabytkowym i znajduje się w sąsiedztwie Parku Branickich (graniczy z murem otaczającym założenie pałacowe Branickich od strony północnej, zachodniej i południowej). Charakteryzuje go ciekawy układ bulwarów i alei. Główną kompozycję tworzą dwa bulwary (północny i zachodni) oraz główna aleja położona w południowej części parku, wokół których rosną stare drzewostany i duża ilość krzewów ozdobnych. Park Planty jest to park krajobrazowo-geometryczny, z promenadą przebiegającą ukośnie z naroża północo-wschodniego, krzyżującą się z Bulwarami Kościłkowskiego w części południowo- zachodniej i częścią krajobrazową z siecią krętych dróg, stawem i rabatami pomiędzy drzewami. W parku znajduje się wiele drzew z przewagą gatunków liściastych, o zróżnicowanych pokrojach, ulistnieniu i zabarwieniu liści. W części krajobrazowej drzewa rozmieszczone są swobodnie pomiędzy ścieżkami spacerowymi; w części promenady – w układzie regularnym. Szeroka promenada złożona jest z dwóch alei, pomiędzy którymi usytuowane są szerokie trawniki obsadzone po bokach żywotnikami. Pośrodku trawników urządzono rabaty z kwiatami (wiosną są to m.in. tulipany, bratki oraz żonkile, latem pacioreczniki, niecierpki) i ozdobnymi trawami. Promenada obsadzona jest szpalerem dębów czerwonych, uzupełnionym gatunkami innych drzew. Najstarsze okazy drzew liściastych umiejscowione są po obu stronach promenady. Na północ od promenady biegnie aleja równoległa do niej, obsadzona m.in. starymi jesionami i klonami. We wschodniej części parku urządzono różankę skomponowaną z żywotników, bukszpanu i róż, z żywopłotem z grabu od ulicy. Na zachód od różanki umiejscowiony jest staw z wierzbami płaczącymi na brzegu, rabatami z funką i trzcinami. Drzewostan parku reprezentowany jest przez następujące gatunki: dąb czerwony, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy, klon pospolity, modrzew europejski, wiąz szypułkowy, grab pospolity, jodła pospolita, brzoza brodawkowata, żywotnik zachodni, kasztanowiec biały, topola włoska, robinia biała, platan klonolistny, buk zwyczajny, jesion wyniosły, klon jesionolistny, klon jawor, olsza czarna, wierzba iwa, świerk kłujący, wiśnia ptasia, świerk pospolity, klon srebrzysty, sosna czarna, jabłoń, wierzba płacząca, jarząb pospolity. Drogi parkowe mają w większości zużyte nawierzchnie asfaltowe oraz ziemne, zaś w odnowionej części Skweru Lecha i Marii Kaczyńskich – z kamiennych płyt i kostki.

Zdjęcie 7 Oś promenady Plant
Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Zdjęcie 8 Główna promenada Plant (w tle niecka fontann)

Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Zdjęcie 9 Wnętrze parku Plant

Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

Biorąc pod uwagę klasyfikację terenów aktywnych biologicznie, to tereny parków, tereny pokryte roślinnością wysoką charakteryzują się znaczną aktywnością biologiczną. Fragment obszaru przy ul. Świętokrzyskiej, gdzie proporcja terenów otwartych względem zabudowanych jest korzystniejsza dla warunków środowiska życia, cechuje się niskim stopniem aktywności biologicznej. Najniższy stopień aktywności biologicznej obejmuje tereny zabudowy ze znikomym udziałem roślinności.

Porosty, głównie porosty nadrzewne są istotnym wskaźnikiem czystości powietrza stosowanym przy analizie zanieczyszczenia powietrza w miastach. Teren objęty opracowaniem rozpatrywany w kategorii wegetacji porostów objęty jest III strefą lichenoindykacyjną, w której na korze drzew dominują gatunki porostów o plechach skorupiastych i proszkowatych.

Na obszarze objętym planem zanotowano dwa gatunki porostów: *Cetraria chlorophylla* (Płucnica zielonawa) oraz *Melanelia exasperatula* (Przylepka łusczkowata). Porosty mogą zasiedlać

korę drzew i krzewów, martwe drewno, przeważnie o znacznym stopniu zmurszenia, kamienie i glebę. Rosną one pojedynczo lub w populacjach, na różnych siedliskach na poszczególnych stanowiskach, a często właśnie w parkach.

fauna

Na terenie opracowania w jednym ze zbiorników wodnych na terenie parku zinwentaryzowano (Chętnicki i in. 2011, Mirski i in. 2011) gatunek płaza – żabę jeziorkową *Pelophylax lessonae*. Gatunek ten objęty jest ochroną częściową na podst. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183). Gatunek ten należy do płazów ciepłolubnych, dlatego też do godów przystępuje późno. Rozpoczynają się one z końcem kwietnia i trwają do końca maja, czasem jeszcze w czerwcu. Na miejsca rozrodu żaba jeziorkowa wybiera obficie zarośnięte i płytkie zbiorniki z wodą okresowo stojącą. Żaba jeziorkowa jest gatunkiem, dla którego największym zagrożeniem jest niszczenie miejsc rozrodu poprzez zasypywanie zbiorników lub melioracje. Duży wpływ mają także środki ochrony roślin, zmiany poziomu wód zbiorników lub też sukcesja roślinności.

Poza tym teren parku z licznym drzewostanem jest schronieniem dla wielu gatunków fauny i awifauny. Miejskie parki są oazami dzikiego życia. Duża część bogatego dzikiego życia bytującego w parku jest dla nas praktycznie niewidoczna, bo ono żyje w koronach drzew, kryje się w wodach, jest schowane w runie, żyje wewnątrz struktur roślinnych (w drewnie, w liściach). Trudno też zauważyć większość drobnych zwierząt (np. ślimaki, owady, pajęczaki) bytujących na ziemi i roślinach, a także ssaki o skrytej i nocnej aktywności. Najbardziej zauważalne w żywej przyrodzie parku są wiewiórki i ptaki. Najłatwiej dają się obserwować wiewiórki, których śmiałe zachowanie jest atrakcją dla publiczności. Zieleń miejska stwarza szczególną możliwość sprzyjania dzikiemu życiu.

Na terenie Ogrodu Dolnego w zespole pałacowo-parkowym Branickich nad kanałem żyją kaczki krzyżówki. W ogrodzie można spotkać również wiewiórki i pospolite ptaki, takie jak gołębie skalne, kawki zwyczajne, ale zaobserwowano także kowaliki, gile, jemołuszki, sikory, drozdy i kwiczoły.

Na Plantach nie brakuje fauny. Oprócz wiewiórek żyją tu popularne ptaki- gołębie miejskie, kawki, gawrony, jerzyki, wróble, sroki, ale również dzięcioły, drozdy, muchołówki, jemołuszki, sikorki. W basenie z rzeźbą praczek bytują karpie koi i żaby.

ochrona przyrody i powiązania przyrodnicze

Omawiany obszar nie jest objęty ochroną. Istniejące parki znajdują się w zasięgu podstawowego systemu przyrodniczego, a fragment terenu wzdłuż ulicy Świętojańskiej we wspomagającym systemie przyrodniczym (obszarze uzupełniającym funkcjonowanie systemu przyrodniczego) wyznaczonych w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*.

Omawiany obszar tworzy powiązanie ekologiczne z podstawowymi elementami systemu przyrodniczego miasta zarówno od strony północno-wschodniej jak i południowej. Za północno-wschodnią granicą opracowania znajduje się Park Stary im. ks. J. Poniatowskiego oraz przebiega dolina rzeczna – główny system korytarzy ekologicznych. Korytarz ekologiczny doliny Białej i jej dopływów stanowi w skali lokalnej najważniejszy ciąg ekologiczny, za pośrednictwem którego

realizują się związki pomiędzy Puszcą Knyszyńska, Stawami Dojlidzkimi i Doliną Supraśli. Zaś od strony południowej łączy się z Parkiem Konstytucji 3 Maja, Lasem Zwierzynieckim i dalej Lasem Solnickim, co jest przykładem związku ekologicznego systemów lokalnych i regionalnych, realizujących się w granicach miasta oraz dalej w bliskiej strefie podmiejskiej.

Parki położone w centrum miasta wraz z Rezerwatem Przyrody – Lasem Zwierzynieckim tworzą rzadko spotykaną w innych aglomeracjach formę „klina” łączącego centrum miasta z Lasem Solnickim. Stopień naturalności roślinności „klina” rośnie wraz z oddalaniem się od centrum miasta w kierunku południowym.

jakość powietrza

Klasyfikacja stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskana w ocenie rocznej za 2020 rok (GIOŚ 2021), dokonana z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi przedstawia się dla Aglomeracji Białystok (kod strefy PL2001) następująco:

- z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych określonych dla SO₂, NO₂, PM₁₀, ołowiu w pyłe zawieszonym PM₁₀, benzenu, tlenku węgla oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} - klasa wynikowa A,
- z uwzględnieniem poziomów docelowych określonych dla arsenu, kadmu i niklu w pyłe zawieszonym PM₁₀ - klasa wynikowa A, zaś dla benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ – klasa wynikowa C,
- z uwzględnieniem poziomu docelowego i długoterminowego dla ozonu – odpowiednio klasa A i D2.

Wyniki corocznych badań przeprowadzane od 2004 r. wykazują przekroczenia poziomów celów długoterminowych dla ozonu dla kryterium ochrona zdrowia. Ozon troposferyczny (przyziemny) jest zanieczyszczeniem wtórnym. Powstaje on w wyniku reakcji fotochemicznych tlenków azotu (spalanie paliw do celów komunikacyjnych i energetycznych) i lotnych związków organicznych (głównie nie spalane paliwo i rozpuszczalniki organiczne) i posiada zdolność przenoszenia się na duże odległości. Ozon jest silnym utleniaczem fotochemicznym, który powoduje poważne problemy zdrowotne, niszczy materiały i uprawy rolne. Narażenie człowieka na niewielkie podwyższone stężenia ozonu może prowadzić do reakcji zapalnych oczu, dróg oddechowych, a także zmniejszenia wydolności płuc. Jest powodem występowania objawów senności, bólu głowy i znużenia oraz powoduje spadek ciśnienia tętniczego krwi. Przy wyższych stężeniach występują objawy złego samopoczucia, nasilają się bóle głowy, rośnie pobudliwość, zmęczenie i wyczerpanie, objawy apatii.

Nadmierne zapylenie jest szkodliwe dla zdrowia. Pyły stanowią poważny czynnik chorobotwórczy ponieważ mogą powodować, np. podrażnienie naskórki i śluzówki, zapalenie górnych dróg oddechowych oraz wywoływać choroby alergiczne. Nie istnieje próg stężenia, poniżej którego negatywne skutki zdrowotne wynikające z oddziaływania pyłów na zdrowie ludzi nie występują.

W sezonie zimowym podwyższone stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz B(a)P można powiązać z emisją z okolicznych systemów grzewczych, związaną z sektorem komunalno-bytowym. W okresie letnim wysokie stężenia pyłu zawieszonego, bliskie poziomowi dopuszczalnego lub powyżej, wskazują na udział komunikacji.

Porównanie wyników pomiarów benzo(a)pirenu z wielolecia wskazuje na występowanie problemów z dotrzymywaniem obowiązujących standardów dla tego zanieczyszczenia w województwie podlaskim, w tym w Aglomeracji Białostockiej. Poziom docelowy dla benzo(a)pirenu w Aglomeracji Białostockiej został dotrzymany w 2018 r. W pozostałych latach odnotowano przekroczenia normowanych standardów. W 2019 roku ze względu na wyjątkowo ciepłą zimę, mierzone stężenia benzo(a)pirenu uległy obniżeniu w stosunku do lat ubiegłych. W 2020 roku odnotowano

przekroczenia norm. W związku z tym strefie Aglomeracja Białostocka nadano klasę C. Benzo(a)piren pochodzi głównie ze spalania paliw stałych do celów grzewczych, ze źródeł bytowo-komunalnych („niska” emisja). Charakteryzuje się on sezonowym rozkładem stężeń, które wyraźnie wzrastają w sezonie grzewczym. Nośnikiem benzo(a)pirenu w powietrzu jest pył, dlatego jego szkodliwe oddziaływanie jest ściśle związane z oddziaływaniem pyłu oraz jego specyficznymi właściwościami fizycznymi i chemicznymi. Benzo(a)piren oddziałuje szkodliwie nie tylko na zdrowie ludzkie, ale także na roślinność, gleby i wodę. Wykazuje on małą toksyczność ostrą, zaś dużą toksyczność przewlekłą, co związane jest z jego zdolnością kumulacji w organizmie.

klimat

Klimat Białegostoku jest dość surowy z wyraźnym wpływem kontynentalizmu, co przejawia się ostrymi zimami oraz gorętszymi i bardziej suchymi latami. Białystok charakteryzuje się klimatem wyraźnie chłodniejszym od innych dzielnic nizinnych. Średnia temperatura w 2020 r. wyniosła 9,2 °C (GUS 2021). Okres wegetacyjny trwa 200 - 210 dni. Średnie roczne prędkości wiatru wynoszą około 2,3 m/s. Średnia suma rocznych opadów atmosferycznych na terenie Białegostoku w pięcioleciu 2016 - 2020 wyniosła 704 mm (GUS 2017 – 2021). W przebiegu rocznym opady letnie przeważają nad zimowymi.

Przedstawiając system wymiany powietrza na badanym terenie, to obszar parku, charakteryzujący się występowaniem dużej ilości drzew i krzewów, zbiorników wodnych to teren dynamizujący wymianę powietrza, poprawiający cyrkulację powietrza. Pozostałe zabudowane fragmenty to tereny utrudniające przewietrzanie. Główną przeszkodą dla przepływu powietrza są budynki o określonej wysokości.

promieniowanie elektromagnetyczne

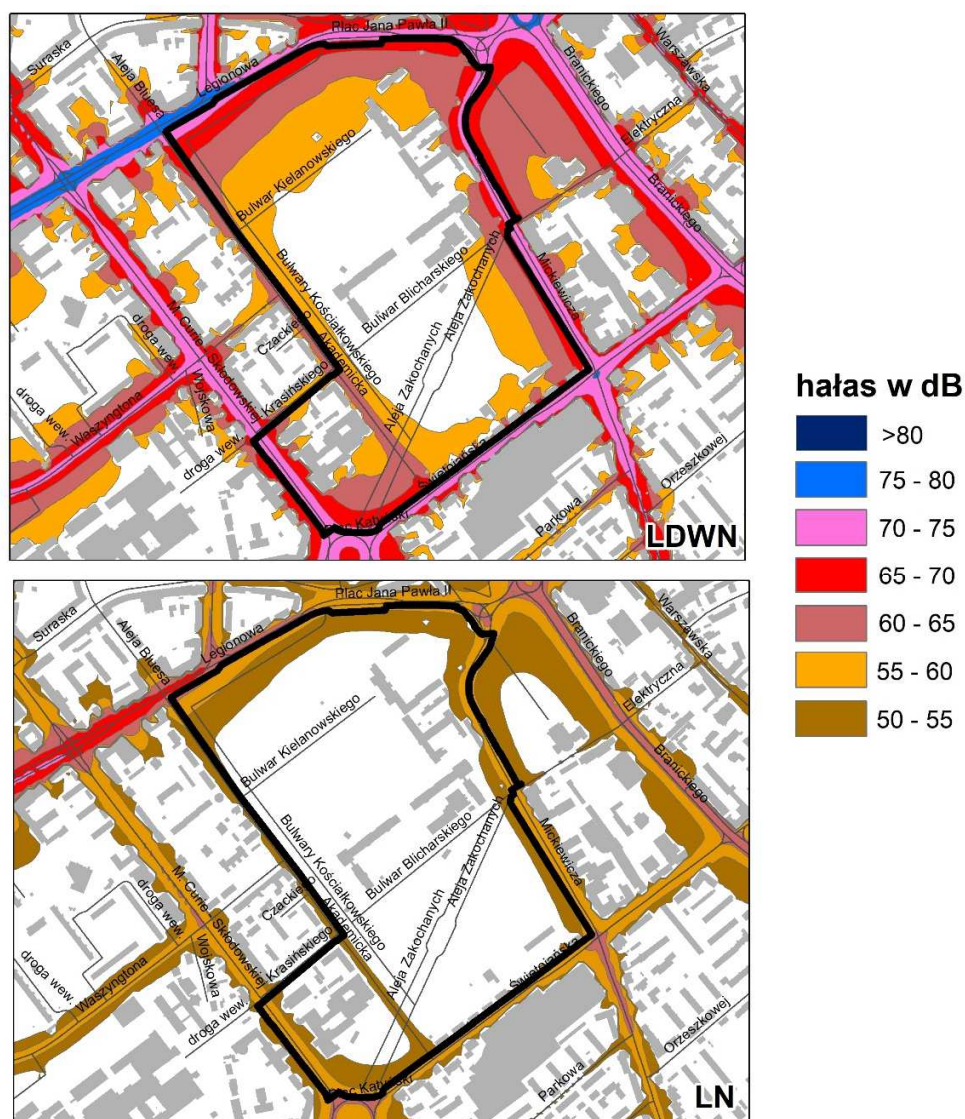
W obecnym stanie zagospodarowania obszaru znajduje się stacja bazowa telefonii komórkowej przy ulicy M. Curie-Skłodowskiej. Promieniowanie elektromagnetyczne nie stwarza zagrożenia dla ludzi, pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na dużych wysokościach, w przestrzeni niedostępnej dla ludności.

Poziom pól elektromagnetycznych w środowisku (tło elektromagnetyczne) na terenie Polski w miejscach dostępnych dla ludności utrzymuje się na niskim poziomie (0,48 V/m). Średnia arytmetyczna z uśrednionych wartości natężeń pól elektromagnetycznych w woj. podlaskim w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. wyniosła w 2020 r. – 0,47 V/m. W żadnym z badanych punktów na terenie Białegostoku nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, najwyższą wartością uzyskaną w punkcie pomiarowym było 1,23 V/m (wartość dopuszczalna to 7 V/m) (GIOŚ 2021).

klimat akustyczny

Największym źródłem hałasu w obszarze opracowania, wg *Mapy akustycznej miasta Białystok* (2017 r.) są okalające obszar opracowania ulice: Mickiewicza, Legionowa, M. Curie-Skłodowskiej. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku do 5 dB występują od ulicy M. Curie – Skłodowskiej, na obszarze Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. J. Śniadeckiego. Hałas z tej ulicy do zabudowy wynosi ok. 65 dB. Podobne przekroczenia do 5 dB występują od ulicy Legionowej na obszarze rekreacyjno-wypoczynkowym – obszarze parku. W nocy poziom imitowanego hałasu jest znacznie mniejszy.

Obszar projektu planu nie znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu przemysłowego i kolejowego (*Mapa akustyczna z 2017 r.*).

Rysunek 5 Imisja hałasu komunikacyjnego L_{DWN} i L_N w obszarze projektu planu

źródło: Mapa akustyczna miasta Białystok, 2017 r.

dziedzictwo kulturowe oraz zabytki

Ogród Branickich w Białymstoku jest jednym z najcenniejszych zabytków polskiej sztuki ogrodowej doby baroku. Najpełniejszy jego rozkwit przypadł na XVIII wiek i jest związany z

działalnością hetmana Jana Klemensa Branickiego, który w tym miejscu stworzył słynny w Europie „Polski Wersal”, czerpiąc inspirację z ogrodów francuskich, a szczególnie ze słynnego ogrodu Ludwika XIV w Wersalu. Ogród Branickich jest również przykładem najlepiej rewaloryzowanego ogrodu barokowego w Polsce.

Rezydencja złożona z pałacu z oficynami, dwóch dziedzińców (wstępnego i honorowego) poprzedzających główne wejście do pałacu, ogrodów i zwierzyńców przetrwała do naszych czasów. Poszczególne elementy całości założenia pałacowo-ogrodowego sytuowane są wzdłuż głównej osi symetrii, wspólnej dla dziedzińców, pałacu i ogrodu, który za pałacem założony został wokół skrzyżowania osi głównej i poprzecznej. Dwupoziomowy ogród wyposażony jest w charakterystyczne dla epoki elementy: partery haftowe, rzeźby, fontanny, pawilony, boskiety, kaskady, kanały. Zespół pałacowo-ogrodowy Branickich jest jednym z najpiękniejszych barokowych założeń rezydencjonalnych w Polsce.

Wartość zabytkową Plant stanowi dobrze zachowany układ z lat 30. XX wieku z bogatą różnorodnością nasadzeń, w tym pojedyncze drzewa z dawnego zwierzyńca danieli Branickich. Wartości historyczne związane są z wielkiego projektu dzielnicy reprezentacyjnej, której park stał się doskonałym dopełnieniem.

Na obszarze objętym planem przedmiotem ochrony konserwatorskiej jest część obszaru miasta Białegostoku, wpisana do rejestru zabytków decyzją WKZ z dnia 15 maja 1975 r. nr A-287, w skład której wchodzi tereny o symbolach: 1.1ZP, 1.2ZP,KPL,KX, 1.3U,ZP,KPL, 1.4U, 2.1ZP, 4.1E, 4.2.1MWU, 4.2.2MWU, 4.2.3MWU, 4.3U,MW.

Na obszarze objętym planem obejmuje się ochroną konserwatorską następujące zabytki wpisane do rejestru zabytków, oznaczone odpowiednio na rysunku planu:

- 1) zespół pałacowo-parkowy Branickich, XVI-XVIII:
 - a) pałac Branickich, nr rej. A-252 decyzja z 1.12.1958, ul. Kilińskiego 1,
 - b) park stylowy przy pałacu dawnym Branickich, nr rej. A-260 dec. z 2.12.1958
 - c) budynek dwukondygnacyjny, usytuowany równolegle do lewego skrzydła pałacu (d.arsenał), ul. Mickiewicza 2, nr rej. A-259 dec. z 2.12.1958, ul. Mickiewicza 2,
 - d) budynek dwukondygnacyjny (d. oranżeria), ul. Mickiewicza 2B (d. ul. Mickiewicza 2), nr rej. A-258 dec. z 2.12.1958, ul. Mickiewicza 2B,
 - e) pawilon tokański w parku przypałacowym, nr rej. A-257 dec. z 20.10.1966,
 - f) pawilon włoski w parku przypałacowym, nr rej. A-256 dec. z 20.10.1966,
 - g) brama wjazdowa wraz z murkami (ogrodzenie) do pałacu Branickich, nr rej. A-271 dec. z 2.12.1958, ul. Kilińskiego 1,
 - h) studnia wiążąca się z murem okalającym dziedziniec na osi prawego skrzydła pałacu, nr rej. A-255 dec. z 2.12.1958, ul. Kilińskiego 1,
 - i) studnia wiążąca się z murem okalającym dziedziniec na osi lewego skrzydła pałacu, nr rej. A-254 dec. z 2.12.1958, ul. Kilińskiego 1;
- 2) park Planty, ul. Mickiewicza/Akademicka/Skłódowskiej, l. 30. XX w., nr rej.: A-137 dec. z 18.12.1986;
- 3) park - Bulwary im. Z. Kościłkowskiego, ul. Akademicka/Legionowa, 1934, nr rej. A-137 dec. z 16.04.1998;
- 4) park Stylowy, ul. Mickiewicza/Legionowa/Akademicka, l. 30. XX w., nr rej.: A-260 dec. z 02.12.1958;
- 5) dom, ul. Świętojańska 16, 1927, nr rej.: A-304 dec. z 1.12.1984;
- 6) dom, ul. Świętojańska 20, 1927, nr rej.: A-306 dec. z 30.11.1984;

- 7) kamienica, ul. Świętojańska 22, 1936, nr rej.: A-307 dec. z 30.11.1984;
- 8) rzeźba Praczek, obszar Parku Plant od strony ul. Mickiewicza 1946 r., nr rej. B-37 (rejestr zabytków ruchomych) des. z 18.09.1992 r.

Obejmuje się ochroną następujące budynki ujęte w gminnej ewidencji zabytków, oznaczone odpowiednio na rysunku planu, z zastrzeżeniem ust. 3:

- 1) zespół zabudowy ulicy Świętojańskiej, lata 20te - 40te XXw., w zespole budynki 17/1, 18, 18/1, 24, 26, 28, 32;
- 2) kamienica w zespole kolonii urzędniczej, ul. Świętojańska 18/1, 1925-28;
- 3) dom wielorodzinny w zespole kolonii urzędniczej, ul. Świętojańska 24, 1921-25;
- 4) dom w zespole kolonii urzędniczej, ul. Świętojańska 26, 1921-25;
- 5) dom w zespole kolonii urzędniczej, ul. Świętojańska 28, 1921-25;
- 6) dom wielorodzinny w zespole kolonii urzędniczej, ul. Świętojańska 32, 1925-28;
- 7) Instytut Panien Szlacheckich ob. Collegium Primum Uniwersytetu Medycznego, ul. A. Mickiewicza 2A, k. XIX w.;
- 8) Budynek II w zespole Instytutu Panien Szlacheckich, ul. A. Mickiewicza 2A, k. XIX w., nadbud. i remont. 1980-1982.

Obejmuje się ochroną zabytek (stanowisko) archeologiczny ujęty w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków, którego orientacyjne granice oznaczono na rysunku planu - stanowisko archeologiczne nr 1; obszar AZP 37-86/nr 1; ślad osadnictwa, osada otwarta, dwór, zamek, park; neolit, wczesna epoka żelaza-okr. wpływów rzymskich, średniowiecze XV-pocz. XVI, nowożytność XVII w., nowożytność 1 poł. XVIII-XIX w.

Obejmuje się ochroną niezabytkowe budynki i obiekty oznaczone odpowiednio na rysunku planu:

- 1) zespół budynków "Dom Studenta", ul. Akademickiej 3;
- 2) budynek UMB Collegium Universum, ul. Mickiewicza 2C;
- 3) dom wielorodzinny w zespole kolonii urzędniczej, ul. Świętojańska 30;
- 4) parawan ogrodowy "Ściana Neogotycka" w boskietowej części ogrodu górnego, ok. 1750 r.;
- 5) pomnik Księdza Jerzego Popiełuszki, plac Jana Pawła II;
- 6) pomnik "Pies Kawelin", w parku Planty ul. Legionowa/Akademicka;
- 7) Pawilon pod Orłem w Parku Stylowym.

Obejmuje się ochroną następujące osie kompozycyjne i widokowe, oznaczone na rysunku planu:

- 1) oś kompozycyjna Alei Zakochanych na terenie Parku Planty zamknięta Placem Katyńskim;
- 2) oś kompozycyjna alei w zespole pałacowo-parkowym - parku Starego, pałacu Branickich, dziedzińca honorowego, dziedzińca wstępnego - zamknięta bramą wjazdową
- 3) oś kompozycyjna zaczynająca się od Alei Zakochanych w parku Planty zamknięta bramą ogrodu dolnego
- 4) oś widokowa wzdłuż ul. Mickiewicza, zamknięta projektowanym budynkiem na terenie o symbolu 4.3U,MW.

Zdjęcie 10 Pałac Branickich
Fot. Kamila Misiewicz, maj 2022 r.

5.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu

Pozostawienie przedmiotowego terenu bez obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje, że nie będzie możliwe określenie zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (zgodnie z Art. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Brak planu skutkować będzie koniecznością zastosowania innych procedur – decyzje o warunkach zabudowy w celu prowadzenia polityki przestrzennej. Procedury te w bardzo ograniczonym zakresie uwzględniają problemy związane z kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego. W wyniku braku planu nie chronione byłyby zespoły budynków przy ul. Świętojańskiej, które to są ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Nie określone zostałyby zasady kształtowania otoczenia bardzo ważnych w skali miasta budynków i zespołów zabytkowych, z zapewnieniem właściwych relacji pomiędzy terenami o różnym sposobie zagospodarowania. Określone w projekcie planu zasady i sposoby zagospodarowania pozwolą na uniknięcie konfliktów w wyniku wprowadzenia ewentualnej nowej zabudowy w zabytkową, uporządkowaną tkankę urbanistyczną, co spowodowałoby konflikty funkcjonalno-przestrzenne oraz społeczne. Nie zapewniona zostałaby również właściwa obsługa komunikacyjna obszaru i kontynuacja ciągów pieszych, a także zasady kształtowania terenów zieleni urządzonej i ochrona wartościowego drzewostanu.

Zadaniem planowania przestrzennego jest zapewnienie utrzymania warunków równowagi przyrodniczej oraz racjonalna gospodarka zasobami środowiska.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000, najbliższe z nich są oddalone ok. 8 km od projektu planu w kierunku północnym i wschodnim: Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska (rys. 7). Należy nadmienić, że nie będą pod wpływem negatywnego oddziaływania zrealizowanych inwestycji w projekcie planu powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie (najbliższej granicy planu – Rezerwat Las Zwierzyniecki, odległ. ok. 0,5 km na południe) oraz drzewa będące pomnikami przyrody.

Stan środowiska na obszarze objętym projektem planu został opisany we wcześniejszym rozdziale. Zdecydowaną większość opracowywanego planu to teren zabytkowego parku Planty wraz z zespołem pałacowo-parkowym Branickich. Istniejące parki znajdują się w zasięgu podstawowego systemu przyrodniczego, a fragment terenu wzdłuż ulicy Świętojańskiej we wspomagającym systemie przyrodniczym (obszarze uzupełniającym funkcjonowanie systemu przyrodniczego) wyznaczonych w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*.

Parki są najbardziej wartościowymi elementami systemu zieleni, ponieważ przeznaczone są one do wypoczynku i rekreacji zarówno ludzi starszych, jak i młodzieży i dzieci. Ich obecność urozmaica architekturę i poprawia pejzaż miasta. Parki są ostoją licznych gatunków roślin, ich obecność poprawia mikroklimat miejski, który jest mocno zachwiany głównie poprzez duże natężenie ruchu ulicznego. Parki położone w centrum miasta wraz z Rezerwatem Przyrody – Lasem Zwierzynieckim tworzą rzadko spotykaną w innych aglomeracjach formę „klina” łączącego centrum miasta z Lasem Solnickim. Stopień naturalności roślinności „klina” rośnie wraz z oddalaniem się od centrum miasta w kierunku południowym. Połączenie parków śródmieścia poprzez Las Zwierzyniecki z kompleksem leśnym Lasu Solnickiego to przykład związku ekologicznego systemów lokalnych i regionalnych, które realizują się w granicach miasta lub w bliskiej strefie podmiejskiej.

Za północno-wschodnią granicą opracowania znajduje się Park Stary im. ks. J. Poniatowskiego oraz przebiega dolina rzeczna – główny system korytarzy ekologicznych. Korytarz ekologiczny doliny Białej i jej dopływów stanowi w skali lokalnej najważniejszy ciąg ekologiczny, za pośrednictwem którego realizują się związki pomiędzy Puszcą Knyszyńska, Stawami Dojlidzkimi i Doliną Supraśli. Odgałęzienia tego systemu pozwalają na wzajemne powiązania większych kompleksów leśnych i terenów otwartych na terenie miasta i poza nim. Te naturalne związki mają ogromne znaczenie dla podtrzymania i permanentnego odnawiania populacji zwierząt i roślin na terenie miasta.

Poza lokalnymi powiązaniem przyrodniczymi z Parkiem Starym im. ks. J. Poniatowskiego wraz z doliną rzeki Białej oraz od południa z Parkiem Konstytucji 3 Maja i dalej Lasem Zwierzynieckim, sąsiedztwo omawianego obszaru stanowią obszary zurbanizowane.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Omawiany obszar planu nie jest objęty ochroną. Realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000, najbliższe z nich są oddalone ok. 8 km od projektu planu w kierunku północnym i wschodnim: Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska (rys. 7). Należy nadmienić, że nie będą pod wpływem negatywnego oddziaływania zrealizowanych inwestycji w projekcie planu powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie (najbliżej granicy planu – Rezerwat Las Zwierzyniecki, odległ. ok. 0,5 km na południe) oraz drzewa będące pomnikami przyrody.

Istniejące na opracowywanym terenie parki objęte są innymi przepisami prawa i bardziej szczegółowe zapisy na tych terenach w projekcie planu nie są możliwe. Zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Miastem Białymstok, do kompetencji Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków należy wypowiedzanie się w sprawach dotyczących zespołu pałacowo-ogrodowego Branickich i zabytków archeologicznych. Wszelkie prace, jakie mają być prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków usytuowanych na obszarze zespołu pałacowo-ogrodowego Branickich oraz na prowadzenie badań archeologicznych konieczne jest uzyskanie pozwolenia konserwatorskiego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Na terenie opracowania w jednym ze zbiorników wodnych na terenie parku zinwentaryzowano (Chętnicki i in. 2011, Mirski i in. 2011) gatunek płaza – żabę jeziorkową *Pelophylax lessonae*. Gatunek ten objęty jest ochroną częściową na podst. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183). Ujęty on został również w IV Załączniku Dyrektywy Siedliskowej - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.92.206.7, Dz.U.UE-sp.15-2-102 z późn. zm.). Jest to również gatunek zawarty w III Załączniku konwencji berneńskiej - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U.UE.L. z 1982 Nr 38, poz. 3 oraz Dz.U.UE-sp. z 2011 Nr 14, poz. 282)

W stosunku do dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną częściową wprowadza się m.in. zakaz:

- umyślnego zabijania, okaleczania lub chwytania,
- umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych,
- zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków,
- niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień,
- umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca.

Dodatkowo wprowadza się zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

Poniżej przedstawiono wybrane sposoby ochrony gatunków zwierząt objętych ochroną częściową polegające na:

- zabezpieczaniu ostoi, stanowisk i siedlisk zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi,

- wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan populacji lub siedlisk zwierząt polegających na:
 - a) renaturyzacji i odtwarzaniu siedlisk,
 - b) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych, stanu gleby lub wody
 - c) zapobiegania sukcesji roślinnej przez wypas, koszenie, wycinanie drzew i krzewów oraz usuwaniu biomasy.
 - d) odtwarzania oraz zakładania nowych zadrzewień,
 - e) ochronie i odtwarzaniu zasobów martwego drewna i drzew z dziuplami w lasach i zadrzewieniach,
 - f) budowie sztucznych miejsc lęgowych, wodopojów,
 - g) dostosowania sposobów i terminów wykonywania prac agrotechnicznych, leśnych, budowlanych (w tym hydrotechnicznych), remontowych i innych tak, aby zminimalizować ich wpływ na zwierzęta i ich siedliska,
 - h) tworzeniu i utrzymywaniu korytarzy ekologicznych,
 - i) tworzeniu przejść dla zwierząt pod i nad drogami publicznymi oraz liniami kolejowymi,
 - j) regulacji liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na gatunki objęte ochroną,
- wspomaganiu rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych,
- przenoszenie zwierząt zagrożonych na nowe stanowiska.

Żaba jeziorkowa jest gatunkiem, dla którego największym zagrożeniem jest niszczenie miejsc rozrodu poprzez zasypywanie zbiorników lub melioracje. Duży wpływ mają także środki ochrony roślin, zmiany poziomu wód zbiorników lub też sukcesja roślinności.

Podczas realizacji ustaleń planu, na terenach przeznaczonych pod zabudowę istniejące pojedyncze drzewa i grupy zieleni powinny zostać zachowane w jak największym stopniu. Powinny one zostać wkomponowane w projektowane zagospodarowanie terenu. Drzewa przeciwdziałają miejskim wyspom ciepła, dają cień, obniżają temperaturę w upalne dni i oczyszczają powietrze. Warto je sadzić, chronić oraz o nie dbać. Drzewa pełnią niezwykle istotną funkcję w miastach. Oprócz samej funkcji estetycznej wpływają przede wszystkim na zwiększenie zdolności wchłaniania wody oraz jej magazynowania. Dzięki temu w przypadku ulewnych deszczów zmniejsza się ryzyko miejscowego podtapiania, a wchłonięta woda odparowuje. Duże drzewa produkują wielokrotność tlenu w porównaniu z młodymi okazami tego samego gatunku. Dlatego też, redukcja starodrzewia na rzecz młodych nasadzeń nie powoduje takiego samego efektu w postaci oddawania analogicznej ilości tlenu do środowiska. Drzewa sadzone w miastach powinny odgrywać o wiele ważniejsze role niż tylko upiększające przestrzeń miejską. Są częścią ważnej inwestycji w środowisko, zdrowie człowieka i ogólną jakość życia odwiedzających, pracujących oraz mieszkających w miastach.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ

SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PLANU

W trakcie opracowywania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wzięto pod uwagę plany o zasięgu miejskim, wojewódzkim i krajowym, a także takie programy jak: *Programu ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej*, *Mapę akustyczną miasta Białostok*, *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Białegostoku* oraz dane wynikające z monitoringu środowiskowego.

Budowa innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju jest wymogiem nowoczesnej *Polityki ekologicznej państwa 2030 (PEP2030)*. Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka. Rolą polityki ekologicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Szczególne znaczenie w osiągnięciu celów polityki ekologicznej przypisane jest jednostkom samorządu terytorialnego. W ich gestii leży racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem, suszami i powodzią oraz stratami przez nie powodowanymi, jak również przyrodę przed nadmierną presją.

Użytkowanie zasobów przyrodniczych to prawo obywateli, a jednocześnie obowiązek władz publicznych, polegający na tym, aby zapewnić trwały dostęp do tychże zasobów przyszłym pokoleniom. Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska należy zrównoważone, oszczędne i racjonalne gospodarowanie jego zasobami naturalnymi. Podejmowanie wysiłków na rzecz zapewnienia dostępu do tych zasobów następnym pokoleniom jest szczególnie istotne w świetle postępującej urbanizacji, która, tworząc bodźce dla rozwoju gospodarczego, będzie zwiększała presję na zasoby pożywienia, wody i energii.

Dla wspierania zrównoważonego rozwoju miast kluczowe znaczenie będzie mieć dalsze wdrażanie polityki w zakresie zrównoważonego planowania i projektowania przestrzeni miejskiej, w tym zapobieganie rozlewaniu się miast. Inteligentne mechanizmy planowania i zarządzania mogą wpływać na zachowania dotyczące mobilności, popychając je w kierunku bardziej zrównoważonych form transportu i zmniejszenia zapotrzebowania na transport. Mogą one również zwiększyć efektywność energetyczną budynków, zmniejszając presję na środowisko i jednocześnie poprawiając jakość życia człowieka. Dobrze zaplanowane obszary miejskie, zapewniające łatwy dostęp do naturalnych terenów zielonych, w tym zwłaszcza terenów nadrzecznych oraz umożliwiające tworzenie zielonej i błękitnej infrastruktury miejskiej, mogą dawać korzyści dla zdrowia i jakości życia człowieka, także łagodzić odczuwalne przez mieszkańców miast skutki zmian klimatu.

Zadaniem korytarzy i klinów napowietrzających jest wentylowanie miast. Mają one pompować świeże powietrze z zielonych obszarów do centrów miast, w tym do wysp ciepła. W tym celu potrzebne są wolne od zabudowy przestrzenie prowadzące z peryferii w głąb miasta. Naturalne – jak rzeki czy tereny zielone jednocześnie oczyszczające miejskie powietrze – lub sztuczne (jak tory kolejowe czy szerokie drogi). W związku z tym konieczne jest wprowadzenie zapisów ograniczających zabudowę korytarzy i klinów napowietrzających, korytarzy ekologicznych i dolin rzecznych, szczególnie w ośrodkach miejskich. Preferowaną formą ochrony akustycznej na terenach pełniących funkcje korytarzy i klinów napowietrzających powinny być nasadzenia roślinne z roślin gęsto ulistnionych. Prawidłowe kształtowanie oraz ochrona krajobrazu mogą odegrać kluczową rolę w utrzymaniu łączności ekologicznej w środowisku. Planowanie przestrzenne uwzględniające ważne elementy krajobrazu oraz środowiska przyrodniczego jest w stanie zagwarantować utrzymanie oraz odbudowanie łączności ekologicznej w środowisku.

W najbliższych latach skutki zmian klimatu w Polsce mogą stać się coraz bardziej odczuwalne. Efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Jednym z głównych wyzwań dla zrównoważonego rozwoju w Polsce jest więc dostosowanie się do zmian klimatu poprzez poprawę odporności poszczególnych sektorów gospodarki. Obok działań adaptacyjnych Polska kontynuować powinna podejmowanie wysiłków na rzecz łagodzenia zmian klimatu i zmniejszenia koncentracji dwutlenku węgla w powietrzu. Zwrot w kierunku zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych będzie wymagał energicznych i skoordynowanych działań w różnych sektorach gospodarki, a prowadzona polityka klimatyczna będzie w dalszym ciągu stymulować korzystanie z czystych technologii.

Głównym celem sporządzenia i wdrożenia *Programu ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej* jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza poprzez dotrzymanie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomu docelowego B(a)P. Wpłyne to na poprawę warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepszą jakość życia w aglomeracji. Realizacja zadań wynikających z *Programu ochrony powietrza* ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomów dopuszczalnych/docelowych i utrzymywania ich na takim poziomie. W następstwie w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zostały uwzględnione ustalenia umożliwiające ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, poprzez działania takie jak:

- stosowanie wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- pozostawienie części terenu z zielenią urządzoną,
- ustalenie stosowania ogólnomiejskiej sieci ciepłowniczej; wodnej i parowej jako podstawowy system zaopatrzenia w ciepło,
- dopuszczenie stosowania lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła wytwarzanego w procesach:
 - a) przetwarzania energii elektrycznej,
 - b) odzyskiwania energii (solarnej, gruntowej, wodnej lub zawartej w innych nośnikach),
 - c) spalania gazów opałowych, olejów opałowych niskosiarkowych,
 - d) spalania paliw stałych w istniejących indywidualnych źródłach ciepła, o mocy nie większej niż 30kW,
- dopuszczeniu korzystania z innych systemów i czynników służących do przesyłania energii.

Celem Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku jest zdefiniowanie wspólnego podejścia do unikania, zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu, w tym jego dokuczliwości, w oparciu o ustalone priorytety. W tym celu wykorzystano *Mapę akustyczną miasta Białystok* z 2017 r. oraz *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Białegostoku* z 2018 r. W projekcie planu ustalono odnoszenie hałasu w środowisku jak dla strefy śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Dodatkowo zapisano, że na terenach zieleni urządzonej należy przyjąć odnoszenie hałasu w środowisku – jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, zaś w przypadku lokalizacji zabudowy z zakresu oświaty – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, natomiast w przypadku lokalizacji zabudowy z zakresu zdrowia - jak dla terenów szpitali w miastach. W budynkach mieszkalnych i usługowych z zakresu oświaty ustalono zapewnienie wymagań dotyczących zabezpieczenia budynków przed hałasem np. poprzez zastosowanie materiałów elewacyjnych, stolarki okiennej i drzwiowej o odpowiedniej izolacyjności akustycznej oraz ścian kurtynowych. Wobec tego spełniono przesłanki z *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta*

Białegostoku odnośnie zmniejszenia skali narażenia mieszkańców miasta na ponadnormatywny poziom hałasu emitowanego przez środki transportu i sektor gospodarczy.

W związku z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym ustalono obsługę łączności telefonii bezprzewodowej i internetu z istniejących stacji bazowych telefonii cyfrowej zlokalizowanych na obszarze objętym planem i poza jego granicami oraz projektowanych stacji bazowych telefonii cyfrowej i internetowych zlokalizowanych na istniejących i projektowanych budynkach. Zakazano także lokalizację masztów i wież wolno stojących (tj. nie umieszczanych na budynkach), na terenach ochrony konserwatorskiej oraz umieszczanych na budynkach położonych bezpośrednio w pierzei ul. A. Mickiewicza i ul. Świętojańskiej.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły obejmuje działania zmierzające do spełnienia celów *Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE* w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód: przez wody powierzchniowe dobrego stanu chemicznego i ekologicznego, natomiast przez wody podziemne dobrego stanu chemicznego i ilościowego. *Plan* ten stanowi fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. Zgodnie z podziałem topograficznym zlewni na terenie miasta cały omawiany teren należy do zlewni rzeki Białej, a dokładnie leży w Przyczółku Białej, która to docelowo należy do Wisły. Przeznaczenie większości terenu pod zieleń urządzoną ZP, oraz wszelkie powierzchnie biologicznie czynne na terenach inwestycyjnych, będą spowalniały odpływ powierzchniowy oraz poprawiały bilans wodny zlewni. Duża ilość drzew na obszarach parkowych ma dużą zdolność retencjonowania wody. Infiltracja, czyli wsiąkanie wód do gruntu, jest najprostszym sposobem zagospodarowania wód deszczowych w miejscu powstania opadu i zasilania wód gruntowych. Wspomoże to proces podczyszczania wód opadowych oraz zapewni prawidłowy obieg wody w przyrodzie. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań antropogenicznych w zlewni mających wpływ na wody podziemne.

Cele zawarte w *Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych* dążą do poprawy jakości wód poprzez m.in. wyposażenie aglomeracji w system kanalizacyjny. Realizacja celów *KPOŚK* jest przyjazna środowisku ze względu na zamierzenia i bezpośrednią realizację wymagań ochrony środowiska poprzez np. zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych (rozbudowa sieci kanalizacyjnej) i poprawę warunków sanitarnych ludności. W projekcie planu ustalono, ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej podstawowym systemem odprowadzenia ścieków komunalnych. Dopuszczono odprowadzanie ścieków do innych systemów kanalizacji sanitarnej, spełniających warunki dotyczące zbiorowego odprowadzania ścieków, określone w przepisach o zbiorowym odprowadzeniu ścieków.

Założenia projektu planu przy uwzględnieniu działań w *Planie Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030* przekładają się na osiągnięcie celu głównego *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*, jakim jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Nie przewiduje się, by zamierzenia projektu planu miejscowego wpłynęły na zmianę klimatu.

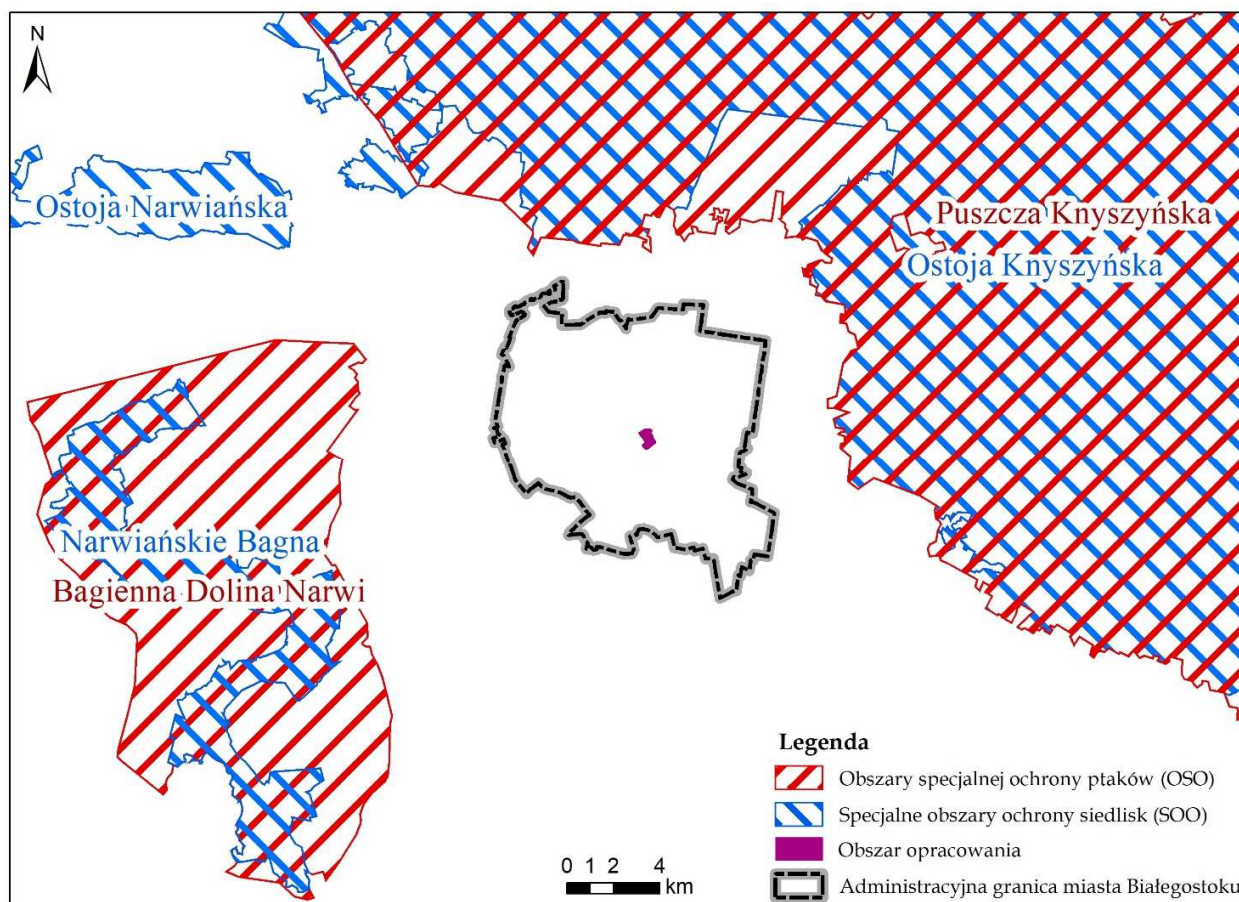
W projekcie planu wskazano wiele ustaleń zmierzających do adaptacji do zmian klimatu. Przeznaczenie terenów pod zieleń urządzoną oraz obowiązek zachowania powierzchni biologicznie czynnych na terenach wskazanych do zainwestowania ograniczy negatywne skutki susz i powodzi. Wskazane do zachowania gatunki drzew będą pozytywnie wpływać na lokalny klimat. Ponadto dostosowano ustalenia dotyczące zapotrzebowania na energię elektryczną, jak i ciepłą przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Powyższe ustalenia są zgodne z celami zawartymi w

SPA2030 by uwzględniać zmiany klimatyczne dla miast poprzez m.in. adaptację instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawałnych, małą retencję miejską oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście, wymianę szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne. Zamierzenia projektu planu miejscowego nie będą wpływały na zmianę klimatu.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE PROJEKTU PLANU, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę lokalizację najbliższych (względem położenia opracowywanego planu) obszarów Natura 2000 (rys. 6) - Puszcę Knyszyńską (kod PLB200003) i Ostoję Knyszyńską (kod PLH200006), ich zadania ochronne a także cel i geograficzny zasięg projektu planu, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje zanieczyszczenia wód, fragmentacji obszarów leśnych oraz przesuszenia terenów podmokłych i zaniku siedlisk łągowych, torfowiskowych i źródliskowych w obszarze Ostoi Knyszyńskiej jako specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO). Projekt planu nie wpłynie ponadto na zwiększenie presji turystyczno-rekreacyjnej i zanieczyszczenie wód będącymi głównymi zagrożeniami na terenie Puszczy Knyszyńskiej będącej obszarem specjalnej ochrony ptaków (OSO), której zadaniem jest ochrona przestrzeni życiowej ptaków, rozumiana głównie jako zachowanie krajobrazu leśnego Puszczy Knyszyńskiej oraz zachowanie bądź odtworzenie niektórych elementów tego krajobrazu.

Rysunek 6 Lokalizacja obszaru projektu planu względem najbliższych form ochrony przyrody

W związku z informacjami przedstawionymi we wcześniejszych rozdziałach, postanowiono przedstawić potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska (tabela 2) w skali lokalnej.

Tabela 2 Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska

Elementy środowiska	Sposób oddziaływania	Typ oddziaływań ¹⁾
Różnorodność biologiczna	objęcie ochroną pojedynczych wartościowych drzew i wkomponowanie w przyszłe zagospodarowanie terenu, uwzględnienie istniejących parków,	+ D B + D S B
Zwierzęta	umożliwienie dalszego bytowania (ewentualnie gniazdowania) zwierząt na obszarach istniejącego parku, terenach zieleni urządzonej z dużą ilością drzewostanu,	+ D B
Ludzie	spalanie paliw do celów komunikacyjnych wpływa na powstawanie ozonu troposferycznego oraz zwiększenie zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w powietrzu mających wpływ na zdrowie ludzi,	- W B D

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku
rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej

w

Elementy środowiska	Sposób oddziaływania	Typ oddziaływań ¹⁾
	wprowadzenie udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów przeznaczonych pod zielenie urządzone,	+ D S B
	duża ilość terenów zielonych wpływa pozytywnie na dobre samopoczucie ludzi,	+ D S B
	wprowadzenie klasyfikacji obszarów planistycznych ze względu na dopuszczalny poziom hałasu w środowisku zgodnie z obowiązującymi przepisami	+ D S B/P
	stosowanie scentralizowanego systemu ogrzewania budynków lub proekologicznych nośników energii zapewni odpowiednią jakość powietrza,	+ D S B
Rośliny	uwzględnienie istniejącego drzewostanu na terenach zieleni urządzonej,	+ D S B
	objęcie ochroną pojedynczych wartościowych drzew i wkomponowanie w przyszłe zagospodarowanie terenu,	+ D B
	zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na terenach planistycznych (m.in. kształtowanie zieleni towarzyszącej zabudowie),	+ D S B
	w zakresie kształtowania zieleni urządzonej zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (drzew, krzewów i roślin okrywowych),	+ D S B
Woda	spływy i infiltracja zanieczyszczonych wód opadowych z powierzchni utwardzonych, parkingów terenowych,	- D S B/P
	dalsze funkcjonowanie scentralizowanego systemu wodno - kanalizacyjnego,	+ D S B
	zachowanie obszarów parkowych, dużej ilości terenów zieleni oraz zapewnienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej ułatwiających wsiąkanie wód opadowych zapewni prawidłowy obieg wody w przyrodzie,	+ D S B
Powietrze	emisja zanieczyszczeń z indywidualnych źródeł ciepła oraz z ruchu pojazdów,	- D S B W
	ustalenie podstawowego systemu zaopatrzenia w ciepło z ogólnomiejskich sieci ciepłowniczych oraz dopuszczenie stosowania lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła wytwarzanego w procesach proekologicznych,	+ D S B
	kształtowanie zieleni przyulicznej,	+ D S B
	zachowanie terenów zieleni korzystnie wpływa na redukcję CO ₂ i produkcję tlenu,	+ D S B
Powierzchnia ziemi	minimalizowanie powierzchni terenów przeznaczonych do zabudowy	+ D S B
	kształtowanie powierzchni terenu podczas etapu budowy,	- D/S S B
	zachowanie minimalnej powierzchni terenów biologicznie czynnych,	+ D S B
Krajobraz	kształtowanie strefy śródmiejskiej miasta z terenem zabytkowego parku Plany wraz z zespołem pałacowo-parkowym Branickich, z dużą ilością terenów zieleni urządzonej oraz ochroną wartościowego drzewostanu,	+ D S B
Klimat	zachowanie dużych zespołów zieleni urządzonej, drzew wpłynie lokalnie w sposób korzystny na mikroklimat i cyrkulację powietrza,	+ D/Sr B
Zasoby naturalne	zasolenie gleby powodowane usuwaniem śliskości w okresie zimowym,	- Ś S B/P
	zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej,	+ D S B
	ograniczona powierzchnia zabudowy,	+ D S B
Zabytki	ochrona większości przedmiotowego obszaru, który to wpisany jest do rejestru zabytków	+ S B
Dobra materialne	dostosowanie ustaleń do potrzeb społecznych.	+ S B

¹⁾ Typy oddziaływań na środowisko:

D – długoterminowe, Śr – średnioterminowe, K – krótkoterminowe, Ch – chwilowe, S – stałe, B – bezpośrednie, P – pośrednie, W – wtórne,
„+” – pozytywne, „-” – negatywne

Oddziaływanie skumulowane na środowisko wynikające z realizacji ustaleń projektu planu wystąpi na etapie inwestycyjnym lokalnie poprzez zwiększenie poziomu hałasu, ilości zanieczyszczeń spalinami oraz zanieczyszczenie gruntu produktami ropopochodnymi z ciężkiego sprzętu budowlanego. Ze względu na proponowany rodzaj i skalę inwestycji zawartą w projekcie planu, uciążliwości te będą krótko- bądź średnioterminowe (prowadzone w ściśle określonym czasie).

Omawiany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć. W chwili obecnej niemożliwe jest bardziej szczegółowe określenie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć. Wymaga to szerszego rozpatrzenia podczas poddania inwestycji ocenie oddziaływania na środowisko, przy wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia. Podczas tej procedury uwzględni się wpływ danej inwestycji na poszczególne elementy środowiska i wyeliminowanie zagrożeń. Projekt planu jest w tym względzie zbyt ogólny nie określając bliżej charakteru inwestycji.

10. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W związku z informacjami przedstawionymi we wcześniejszych rozdziałach, w dalszej części pracy odniesiono się jedynie do środowiska w zasięgu terenu objętego projektem planu.

10.1. Ustalenia projektu planu ograniczające lub eliminujące negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi

w zakresie kształtowania terenów zieleni:

- w zakresie kształtowania zieleni urządzonej (z wyjątkiem terenów: 1.1ZP, 1.3U,ZP,KPL, 2.1ZP, 2.2ZP)
 - a) ustala się:
 - zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (drzew, krzewów i roślin okrywowych),
 - kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne;
 - wkomponowanie w projektowane zagospodarowanie istniejących drzew i krzewów;

- kształtowanie nawierzchni utwardzonych uwzględniające: istniejące i projektowane główne ciągi piesze oraz przyległe przestrzenie publiczne; standardy projektowania, zapewniające powszechną dostępność, w tym potrzeby osób z ograniczeniami mobilności i percepcji,
- w przypadku budowy parkingów (nie dotyczy parkingów wielopoziomowych i w drogach publicznych) – zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem zieleni wysokiej w proporcji co najmniej 1 drzewo na 5 miejsc postojowych w obrębie parkingu lub po jego obrysie,
- zagospodarowanie zielenią w pasach drogowych ulic z zastosowaniem gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względem estetyki i odporności, w miejscach wolnych od infrastruktury technicznej oraz z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszych,
- zagospodarowanie zielenią towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej z uwzględnieniem: placów zabaw, miejsc postojowych z niezbędnym dojazdem, terenowych urządzeń sportowych, miejsc do gromadzenia odpadów stałych (śmietników) i trzepaków,
- b) dopuszcza się lokalizację miejsc rekreacji, ścieżek spacerowych, ciągów pieszych, nawierzchni utwardzonych, obiektów małej architektury oraz oświetlenia o zharmonizowanym charakterze, akcentów plastycznych, rzeźb, fontann itp., sieci i elementów infrastruktury technicznej, takich jak stacja trafo (kontenerowa lub typu „słup ogłoszeniowy”),
- w odniesieniu do drzew wartościowych wskazanych do zachowania, tj. klonów, lip, wierzb, dębów, kasztanowców, brzoź, wiązów, świerków i jesionów oznaczonych na rysunku planu:
 - ustala się utrzymanie terenu biologicznie czynnego wokół pnia, a w przypadku braku takiej możliwości, stosowanie nawierzchni przepuszczalnych,
 - ustala się wkomponowanie w projektowane zagospodarowanie,
 - dopuszcza się wycinkę ze względów sanitarnych oraz zagrożenie ludzi lub mienia,
 - dopuszcza się wycinkę drzew (wartościowych wskazanych do zachowania) rosnących w liniach rozgraniczających dróg publicznych i wewnętrznych, innych przestrzeni publicznych ze względu na konieczność realizacji sieci i elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym parkingów podziemnych i wielopoziomowych,
- na terenie o symbolu 1.2ZP,KPL,KX zakazuje się budowy budynków,
- w obrębie projektu planu ustala się minimalną powierzchnię biologicznie czynną:
 - na terenie o symbolu **3.2U** – min. 5%,
 - na terenie o symbolu **1.4U** – min. 10%,
 - na terenach o symbolach: **3.1MW, 4.3U,MW** – min. 20%,
 - na terenie o symbolu: **1.2ZP,KPL,KX** – min. 30%,
 - na terenie o symbolu **1.3U,ZP,KPL** – min. 40%,
 - na terenie o symbolu **1.1ZP** – na częściach terenu wyznaczonych liniami wydzielenia wewnętrznego „B” – minimum 5%, zaś na pozostałym terenie – minimum 50% w granicach działki budowlanej,
 - na terenach o symbolach: **2.1ZP, 2.2ZP** – na części terenu wyznaczonej liniami wydzielenia „A” – minimum 50%, na częściach terenu wyznaczonych liniami wydzielenia wewnętrznego „B” – minimum 5%, zaś na pozostałym terenie – minimum 50%,
 - na terenach o symbolach: **4.2.1MW,U, 4.2.2MW,U, 4.2.3MW,U** dla zabudowy w całości o funkcji usługowej – min. 10%, dla zabudowy z funkcją mieszkaniową wielorodzinną – min. 25%.

w zakresie ochrony wód powierzchniowych i gruntowych:

- ustala się ogólnomiejską sieć wodociągową jako podstawowy system zaopatrzenia w wodę,

- dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z innych systemów wodociągowych, spełniających warunki dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
- dopuszcza się korzystanie z własnych ujęć wody, zgodnie z zasadami zawartymi w przepisach Prawa wodnego,
- ustala się ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej jako podstawowy system odprowadzenia ścieków komunalnych,
- dopuszcza się odprowadzenie ścieków do innych systemów kanalizacji sanitarnej spełniających warunki dotyczące zbiorowego odprowadzania ścieków, określone w przepisach o zbiorowym odprowadzeniu ścieków,
- jako odbiorniki wód opadowych i roztopowych ustala się grunt, przy wykorzystaniu systemów retencji wody oraz rzekę Białą, zlokalizowaną poza granicami planu, za pośrednictwem sieci kanalizacji deszczowej, drenażowej, cieków i rowów,
- dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do istniejących i projektowanych ogólnomiejских sieci kanalizacji deszczowej,
- dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do lokalnych lub indywidualnych systemów odprowadzania wód opadowych.

w zakresie ochrony powietrza oraz klimatu:

- ustala się ogólnomiejskie sieci ciepłownicze: wodną i parową jako podstawowe systemy zaopatrzenia w ciepło,
- dopuszcza się stosowanie lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła, wytwarzanego w procesach:
 - przetwarzania energii elektrycznej,
 - odzyskiwania energii (solarnej, gruntowej, wodnej lub zawartej w innych nośnikach),
 - spalania gazów opałowych, olejów opałowych niskosiarkowych,
 - spalania paliw stałych w istniejących indywidualnych źródłach ciepła, o mocy nie większej niż 30 kW,
- dopuszcza się korzystanie z innych systemów i czynników służących do przesyłania energii,
- ustala się zaopatrzenie projektu planu w energię elektryczną i sieć gazową.

w zakresie ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi

- na całym obszarze objętym planem ustala się dopuszczalny poziom hałasu jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, z zastrzeżeniem:
 - na terenach o symbolach: 1.1ZP, 1.2ZP,KPL,KX, 1.3U,ZP,KPL, 2.1ZP, 2.2ZP – jak dla terenów rekreacyjno – wypoczynkowych,
 - w przypadku lokalizacji zabudowy z zakresu oświaty przyjmuje się odnoszenie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
 - w przypadku lokalizacji zabudowy z zakresu zdrowia przyjmuje się odnoszenie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku jak dla terenów szpitali w miastach,
- w budynkach mieszkalnych i usługowych w zakresie oświaty ustala się zapewnienie wymagań dotyczących zabezpieczenia budynków przed hałasem np. poprzez zastosowanie materiałów

elewacyjnych, stolarki okiennej i drzwiowej o odpowiedniej izolacyjności akustycznej oraz ścian kurtynowych,

- ustala się obsługę telekomunikacyjną w zakresie łączności bezprzewodowej telefonii i internetu – z istniejących stacji bazowych telefonii cyfrowej zlokalizowanych na obszarze objętym planem i poza jego granicami oraz projektowanych stacji bazowych telefonii cyfrowej i internetowych zlokalizowanych na istniejących i projektowanych budynkach,
- zakazuje się lokalizacji masztów i wież wolno stojących (tj. nie umieszczanych na budynkach), na terenach ochrony konserwatorskiej oraz umieszczanych na budynkach położonych bezpośrednio w pierzei ul. A. Mickiewicza i ul. Świętojańskiej.

w zakresie gospodarki odpadami:

- ustala się prowadzenie zagospodarowania odpadów komunalnych w oparciu o plan gospodarki odpadami.

Na terenie objętym planem ustala się ograniczenie wysokości budynków, budowli oraz instalacji i urządzeń technicznych, w tym zlokalizowanych na dachach budynków – do rzędnej 196 m n.p.m.

10.2. Ocena skuteczności wprowadzonych rozwiązań ograniczających lub eliminujących negatywne oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi

Zapisy projektu planu ustalają szereg działań i zasad zagospodarowania mających na celu zminimalizowanie niekorzystnych skutków jego realizacji, ochronę i zachowanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego, jak również kształtowanie odpowiednich warunków życia mieszkańców. Przyjęte w projekcie planu ustalenia przyczyniają się do uporządkowania przestrzeni.

Korzystnym, z punktu widzenia ochrony środowiska są zapisy przeznaczające większość terenów pod zielenią urządzonej. Jest to między innymi teren zabytkowego parku Planty oraz zespół pałacowo-parkowy Branickich. Zaś na terenie o symbolu 1.2ZP,KPL,KX zakazano budowy budynków. Zachowane w planie tereny zieleni stanowią dla mieszkańców miasta miejsce wypoczynku i rekreacji. Dzięki temu przyczyniają się do poprawy stanu zdrowia i samopoczucia korzystających. Parki, place zabaw stają się miejscem spotkań, a w konsekwencji integracji mieszkańców. Oprócz nieprzecenionej funkcji społecznej zieleni taka pełni również wiele innych funkcji m.in. funkcje przyrodnicze – klimatotwórcze (kształtowanie klimatów lokalnych), ekologiczne (sprzyja rozwojowi pożytecznej fauny), hydrologiczne (wpływ na stosunki wodne w glebie, w tym zwiększenie retencyjnych zdolności terenu).

Na pozostałych nieparkowych obszarach, w zakresie kształtowania zieleni urządzonej ustalono zagospodarowanie zieleni w formie kompozycji wielostopniowej (drzew, krzewów i roślin okrywowych). Ustalono kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencionowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne, a także ustalono wkomponowanie w projektowane zagospodarowanie istniejących drzew i krzewów. W przypadku budowy parkingów (nie dotyczy parkingów wielopoziomowych i w drogach publicznych) ustalono zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem zieleni wysokiej w proporcji co

najmniej 1 drzewo na 5 miejsc postojowych w obrębie parkingu lub po jego obrysie. Roślinność wprowadzona na teren parkingu nie tylko zatrzymuje wodę opadową i ma korzystny wpływ na lokalny mikroklimat, ale też oczyszcza powietrze z kancerogennych produktów spalania paliw, z pyłów i innych zanieczyszczeń. To pierwszy prozdrowotny aspekt roślin na parkingach. Drugi, to pozytywny wpływ na naszą psychikę. Im większa jest utwardzona powierzchnia, tym bardziej nas przytłacza, a odpowiednio rozlokowane rośliny przełamują tę monotonię, dzieląc przestrzeń na mniejsze wnętrza. Stanowią też rodzaj wyróżników, ułatwiających orientację w terenie. Poza tym w upalne letnie dni bujna roślinność łagodzi warunki klimatyczne, nawilżając powietrze i rzucając cień. Ustalono również stosowanie, w pasach drogowych ulic gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względem estetyki i odporności w miejscach wolnych od infrastruktury technicznej, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszych. Ustalono zagospodarowanie zielenią towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej z uwzględnieniem: placów zabaw miejsc postojowych z niezbędnym dojazdem, terenowych urządzeń sportowych, miejsc do gromadzenia odpadów stałych (śmietników) i trzepaków. Dopuszczono lokalizację m.in. miejsc rekreacji, ścieżek spacerowych, ciągów pieszych, nawierzchni utwardzonych, obiektów małej architektury.

Wskazane do zachowania gatunki drzew, tj. klony, lipy, wierzby, dęby, kasztanowce, brzozy, wiązy, świerki i jesiony zostaną wkomponowane w projektowane zagospodarowanie terenu. Ustalono utrzymanie terenu biologicznie czynnego wokół ich pnia, a w przypadku braku takiej możliwości, stosowanie nawierzchni przepuszczalnych. Ich wycinka została dopuszczona ze względów sanitarnych oraz zagrożenie ludzi lub mienia, a także rosnących w liniach rozgraniczających dróg publicznych i wewnętrznych, innych przestrzeni publicznych ze względu na konieczność realizacji sieci i elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym parkingów podziemnych i wielopoziomowych. Zadrzewienia wpływają na stosunki wodne otoczenia, mają zdolności asymilacyjne i transpiracyjne, zatrzymują wody opadowe (w strefie korzeniowej, pod koroną, magazynują w swoich tkankach), które bez ich obecności byłyby odprowadzane do kanalizacji. Asymilacja przez drzewa (ale także i roślinność niską) wody z opadów atmosferycznych powoduje redukcję odpływów powierzchniowych. Drzewa mają bezpośredni wpływ na zanieczyszczenia miejskie, poprawiają jakość naszego powietrza. Dojrzałe drzewa pomagają ochłodzić i odświeżyć powietrze, którym oddychamy, wiążą dwutlenek węgla i wytwarzają tlen potrzebny nam do oddychania. Zieleń miejska, jako wielofunkcyjny, architektoniczny element podnoszący walory estetyczne miasta, stanowi jeden z ważniejszych czynników wpływających na stan środowiska w mieście. Obszary zieleni pełnią szereg funkcji. Z jednej strony są to funkcje ekologiczne, klimatyczne i ochronne, z drugiej zaś estetyczne i rekreacyjne. Zieleń miejska upiększa osiedla, tworzy spokojne miejsca, sprzyjające wypoczynkowi i uspołecznieniu.

Czynnikiem, który w warunkach silnej antropopresji, może łagodzić jej negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego oraz może wspomagać zachowanie ekologicznych funkcji terenów, jest wprowadzenie obowiązku zachowania powierzchni biologicznie czynnych, zapewniających warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej oraz warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu. W tym celu w projekcie ustalono nieprzekraczalne parametry zabudowy oraz minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

Teren objęty opracowaniem podlega ochronie akustycznej. Na obszarach zabudowy mieszkaniowej przyjęto poziom hałasu jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Dodatkowo zapisano by w przypadku przeznaczenia terenu pod zabudowę usługową z zakresu ochrony zdrowia przyjąć odnoszenie hałasu w środowisku jak dla terenów szpitali w miastach; w przypadku lokalizacji zabudowy z zakresu oświaty jak dla terenów zabudowy związanej

ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zaś dla terenów zieleni urządzonej – jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W budynkach mieszkalnych i usługowych z zakresu oświaty ustalono zapewnienie wymagań dotyczących zabezpieczenia budynków przed hałasem np. poprzez zastosowanie materiałów elewacyjnych, stolarki okiennej i drzwiowej o odpowiedniej izolacyjności akustycznej oraz ścian kurtynowych.

Funkcjonowanie na analizowanym terenie scentralizowanego systemu gospodarki wodno-ściekowej z przeznaczeniem do odprowadzenia ścieków do oczyszczalni miejskiej doprowadzi do zmniejszenia przedostawania się zanieczyszczeń do gleby i wód gruntowych, a w wyniku tego ich migracji do wód powierzchniowych. Ustalono ogólnomiejską sieć wodociągową jako podstawowy system zaopatrzenia w wodę, a ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej jako podstawowy system odprowadzenia ścieków komunalnych. Dopuszczono korzystanie z własnych ujęć wody. Pełna szczelność sieci kanalizacyjnej stanowi wystarczające zabezpieczenie środowiska gruntowo – wodnego przed zanieczyszczeniem.

Ustalono, że podstawowym odbiornikiem wód opadowych i roztopowych jest grunt (przy wykorzystaniu systemów retencji wody) oraz rzeka Biała (zlokalizowana poza granicami projektu planu, za pośrednictwem sieci kanalizacji deszczowej, drenażowej, cieków i rowów). Dopuszczono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do lokalnych lub indywidualnych systemów odprowadzania wód opadowych. Pozostawione wszelkie powierzchnie biologicznie czynne, będą spowalniały odpływ powierzchniowy oraz poprawiały bilans wodny zlewni. Utrzymanie powierzchni nieuszczelnionych i nieutwardzonych zapewni warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu, przyczyni się do prawidłowego obiegu wody w przyrodzie oraz zasilania zlewni rzeki Białej.

Stan jakości powietrza w obszarze projektu planu będzie utrzymany na podobnym poziomie, gdyż ustalono w zakresie zaopatrzenia w ciepło ogólnomiejskie sieci ciepłownicze: wodną i parową jako podstawowe systemy zaopatrzenia w ciepło. Dopuszczono również stosowanie lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła, wytwarzanego w procesach: przetwarzania energii elektrycznej, odzyskiwania energii (solarnej, gruntowej, wodnej lub zawartej w innych nośnikach), spalania gazów opałowych i olejów opałowych niskosiarkowych, spalania paliw stałych w istniejących indywidualnych źródłach ciepła, o mocy nie większej niż 30 kW. Ponadto dopuszczono korzystanie z innych systemów i czynników służących do przesyłania energii. Wszystkie te zapisy wpłyną korzystnie na obniżenie emisji komunalno-bytowej. Pozostawione tereny przeznaczone pod zieleń urządzoną wraz z istniejącym drzewostanem będą wpływać na zatrzymanie i wchłanianie zanieczyszczeń, ograniczą negatywne oddziaływanie emitowanych substancji. Emisja zanieczyszczeń powietrza będzie pochodzić tak jak dotychczas głównie z komunikacji samochodowej.

Nie przewiduje się, że założenia planu przyczynią się do zmian klimatu.

Gospodarka odpadami będzie funkcjonowała w oparciu o zorganizowany system odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców miasta z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów surowcowych. Pozwoli to na zmniejszenie obciążenia środowiska naturalnego rosnącym strumieniem odpadów.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na ludzi. Podwyższona emisja pól elektromagnetycznych może wystąpić jedynie w przypadku instalowania nadawczych urządzeń telekomunikacyjnych wysokiej mocy w postaci m.in. stacji bazowych telefonii komórkowych, ale wówczas pola elektromagnetyczne są odnotowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludności. Zakazano lokalizacji masztów i wież wolno stojących (tj. nie umieszczanych na budynkach), na terenach ochrony konserwatorskiej oraz

umieszczanych na budynkach położonych bezpośrednio w pierzei ul. A. Mickiewicza i ul. Świętojańskiej.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się zagrożeń względem niekorzystnego wpływu na zdrowie i życie ludzi. Wprowadzone funkcje i ustalenia projektu planu stworzyły warunki do zachowania zasady zrównoważonego rozwoju.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY (BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG PROJEKTU PLANU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU)

Biorąc pod uwagę lokalizację najbliższych (względem położenia opracowywanego planu) obszarów Natura 2000 (rys. 6) - Puszcę Knyszyńską (kod PLB200003) i Ostoję Knyszyńską (kod PLH200006), ich zadania ochronne a także cel i geograficzny zasięg projektu planu, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w projekcie planu rozwiązań planistycznych, a sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego, w tym zdrowia i życia ludzi. Szczegółowość dokumentu uzależniona jest od szczegółowości zapisów planu. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu.

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej opracowywano równolegle z projektem planu. Zespół autorski prognozy pozostawał w stałym kontakcie z zespołem projektowym projektu planu i jego członkowie uczestniczyli w posiedzeniach, na których konkretyzowały się rozwiązania projektowe. W wyniku zastosowania takiej metody dla opracowania przyjęto rozwiązania przestrzenne, które pozwoliły na uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów przestrzennych, doprowadzając do wyboru najbardziej pożądaných i optymalnych kierunków działań.

Wariant „zerowy” czyli nie przystąpienie do sporządzenia projektu planu, byłby znacznie mniej korzystny, wydawane jednostkowo decyzje o warunkach zabudowy spowodowałyby chaotyczne zagospodarowanie terenu, w szczególności bez uwzględnienia wymogów ochrony środowiska. W wyniku braku planu nie chronione byłyby zespoły budynków przy ul. Świętojańskiej, które to są ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Nie określone zostałyby zasady kształtowania otoczenia bardzo ważnych w skali miasta budynków i zespołów zabytkowych, z zapewnieniem właściwych relacji pomiędzy terenami o różnym sposobie zagospodarowania. Określone w projekcie planu zasady i

sposoby zagospodarowania pozwolą na uniknięcie konfliktów w wyniku wprowadzenia ewentualnej nowej zabudowy w zabytkową, uporządkowaną tkankę urbanistyczną, co spowodowałoby konflikty funkcjonalno-przestrzenne oraz społeczne. Nie zapewniona zostałaby również właściwa obsługa komunikacyjna obszaru i kontynuacja ciągów pieszych, a także zasady kształtowania terenów zieleni urządzonej i ochrona wartościowego drzewostanu.

Zadaniem planowania przestrzennego jest zapewnienie utrzymania warunków równowagi przyrodniczej oraz racjonalna gospodarka zasobami środowiska.

12. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej wykonano na podstawie art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503) oraz art. 46 ust.1 pkt 1 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, z późn. zm.).

Celem opracowania „prognozy oddziaływania na środowisko” jest identyfikacja i przewidywanie oddziaływania zamierzeń o implikacjach środowiskowych na zdrowie ludzi oraz na środowisko biogeofizyczne. Prognoza zawiera możliwie wyczerpujące opisanie środowiska w jego złożoności oraz przewidywania jego zmian spowodowanych oddziaływaniem wprowadzonych doń nowych czynników. W trakcie prognozowania uwzględnia się wszystkie poziomy powiązań między przyczynami i skutkami. Oprócz zależności przyczynowo-skutkowych uwzględnia się powiązania łącznie z wtórnymi przyczynami i skutkami oraz proponuje działania zaradcze i korekcyjne. Zadaniem prognozy jest ocena całościowa i obiektywna przedmiotowego terenu.

Obszar objęty projektem planu jest położony w ścisłym centrum Białegostoku i stanowi część śródmieścia. Jest to obszar o powierzchni ok. 33,5 ha, ograniczony ulicami: Adama Mickiewicza, Świętojańską, Placem Katyńskim, M. Curie-Skłodowskiej, Zygmunta Krasińskiego, Akademicką, Legionową oraz Placami: Jana Pawła II i Marszałka Józefa Piłsudskiego. W zdecydowanej większości jest to teren zabytkowego parku Planty wraz z zespołem pałacowo-parkowym Branickich. Pozostała zabudowa to Wojewódzki Szpital Zespolony im. Jędrzeja Śniadeckiego w Białymstoku oraz tzw. kolonia urzędnicza tj. zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami wzdłuż ul. Świętojańskiej. Przedmiotowy obszar położony jest niemal w całości na obszarze wpisanym do rejestru zabytków.

Potrzeba sporządzenia planu wynika przede wszystkim z konieczności objęcia ochroną zespołu budynków położonych wzdłuż ul. Świętojańskiej. Niezbędne jest też określenie zasad kształtowania otoczenia bardzo ważnych w skali miasta budynków i zespołów zabytkowych, z zapewnieniem właściwych relacji pomiędzy terenami o różnym sposobie zagospodarowania. Ze względu na położenie obszaru w ścisłym centrum miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie wielu reprezentacyjnych obiektów i dużych zespołów zieleni urządzonej, obszar ten jest szczególnie atrakcyjny. Ewentualne wprowadzanie w tę zabytkową, uporządkowaną tkankę urbanistyczną nowej zabudowy może powodować konflikty funkcjonalno-przestrzenne oraz społeczne, dlatego sporządzenie planu miejscowego oraz określenie zasad zabudowy i zagospodarowania jest niezbędne. Konieczna jest również ochrona istniejącej zieleni urządzonej i określenie zasad jej kształtowania, a także określenie wskaźników miejsc postojowych, obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej obszaru oraz zasad lokalizacji reklam.

W związku z tym w projekcie planu zakłada się przede wszystkim utrzymanie istniejącego przeznaczenia terenów, tj. zieleni urządzonej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej, w tym służącej realizacji celów publicznych, oraz ustalenie precyzyjnych i szczegółowych zasad przekształceń poszczególnych obiektów. Zakłada się uporządkowanie relacji pomiędzy poszczególnymi terenami o różnych funkcjach oraz określenie zasad ich zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem zagospodarowania terenów sąsiednich. Planuje się określenie zasad ochrony zespołów i obiektów zabytkowych, zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej obszaru i kontynuacji ciągów pieszych, a także zasad kształtowania terenów zieleni urządzonej i ochrony wartościowego drzewostanu oraz uporządkowanie i ujednolicenie zasad lokalizacji reklam.

Podczas opracowywania projektu planu wzięto pod uwagę dokumenty o zasięgu miejskim, wojewódzkim i krajowym (uwzględniające wytyczne międzynarodowe i wspólnoty Unii Europejskiej) odnoszące się do jego zakresu oraz pozostałe dane wynikające z monitoringu środowiskowego, zwłaszcza dotyczące jakości wód rzeki Białej i powietrza.

Według ekofizjografii (mapa: Przydatność terenu do funkcji użytkowych) znajdujące się w granicach planu parki spacerowo-wypoczynkowe należą do obszarów ograniczonego zainwestowania budowlanego. Tereny te charakteryzuje dominacja funkcji ekologicznych, jednakże ich nieco niższy walor naturalności kwalifikuje je do obszarów uzupełniających i wspomagających systemy ekologiczne z możliwością zainwestowania rekreacyjnego. Są to obszary nieprzydatne do zabudowy z powodu niekorzystnych warunków fizjograficznych. Ograniczenie zabudowy wiąże się z właściwościami gruntów w kategoriach nośności, jest to również obszar istniejącego parku. Wierzchnią warstwę glebową stanowią grunty antropogeniczne nasypowe o zróżnicowanej przepuszczalności i miąższości. Są to grunty z dużą zmiennością cech geotechnicznych. Pozostała część obszaru, na południu to tereny o dobrych warunkach fizjograficznych do zabudowy. Głębokość pierwszego poziomu wody od powierzchni terenu kształtuje się na poziomie od 2-4 m p.p.t., zaś tylko na niewielkim fragmencie na północnym-wschodzie, bliżej doliny rzecznej ten poziom jest wyższy i wynosi od 1-2 m p.p.t. Zieleń osiedlowa, komunikacyjna uzupełnia system przyrodniczy tego terenu.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Białegostoku” uchwalonego uchwałą Nr XII/165/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r. obszar wskazany do objęcia projektem planu:

- 1) w zakresie zabytkowego parku Planty oraz zespołu pałacowo-parkowego Branickich został oznaczony jako **1ZP** – tereny zieleni urządzonej. Oznaczony w studium teren zieleni urządzonej ZP wchodzi w skład obszarów podstawowego systemu przyrodniczego. Podstawowy system przyrodniczy tworzą obszary o najwyższych walorach przyrodniczych, mające znaczenie dla funkcjonowania całego miasta lub regionu, pełniące nadrzędne funkcje przyrodnicze (głównie klimatyczną, hydrologiczną i biologiczną) oraz podporządkowane im funkcje poza przyrodnicze (estetyczną, rekreacyjno-wypoczynkową).
- 2) w zakresie terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami położonego wzdłuż ul. Świętojańskiej został oznaczony jako **1CS** – tereny centrum śródmiejskiego oraz wspomagający system przyrodniczy. Teren ten wzdłuż ulicy Świętojańskiej znajduje się w granicach systemu przyrodniczego wspomagającego. Pełni on funkcję uzupełniającą i wspomagającą obszar systemu przyrodniczego podstawowego. Wspomagający system przyrodniczy tworzą obszary, na których funkcje przyrodnicze oraz pozaprzyrodnicze, w tym mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej, są równoważne. Stanowią uzupełnienie podstawowego systemu przyrodniczego, przenikające w obszary zurbanizowane.
- 3) w zakresie terenu istniejącej zabudowy usługowej tj. Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego im. Jędrzeja Śniadeckiego w Białymstoku został oznaczony jako **1UP** – tereny usług publicznych.

4) ponadto:

- fragment terenu położony pomiędzy ulicami Świętojańską, Akademicką, Legionową i Mickiewicza – znajduje się w strefie pełnej ochrony konserwatorskiej A,
- fragment terenu położony pomiędzy ulicami Akademicka, Świętojańska i M. Curie- Skłodowskiej - znajduje się w strefie pośredniej ochrony konserwatorskiej B,
- zespół pałacowo-parkowy Branickich - znajduje się w strefie ochrony krajobrazu K,
- w przeważającej części stanowi podstawową przestrzeń publiczną.

Parki są najbardziej wartościowymi elementami systemu zieleni, ponieważ przeznaczone są one do wypoczynku i rekreacji zarówno ludzi starszych, jak i młodzieży i dzieci. Ich obecność urozmaica architekturę i poprawia pejzaż miasta. Parki są ostoją licznych gatunków roślin, ich obecność poprawia mikroklimat miejski, który jest mocno zachwiany głównie poprzez duże natężenie ruchu ulicznego. Parki położone w centrum miasta wraz z Rezerwatem Przyrody – Lasem Zwierzynieckim tworzą rzadko spotykaną w innych aglomeracjach formę „klina” łączącego centrum miasta z Lasem Solnickim. Stopień naturalności roślinności „klina” rośnie wraz z oddalaniem się od centrum miasta w kierunku południowym. Połączenie parków śródmieścia poprzez Las Zwierzyniecki z kompleksem leśnym Lasu Solnickiego to przykład związku ekologicznego systemów lokalnych i regionalnych, które realizują się w granicach miasta lub w bliskiej strefie podmiejskiej.

Podczas realizacji ustaleń planu, na terenach przeznaczonych pod zabudowę istniejące pojedyncze drzewa i grupy zieleni powinny zostać zachowane w jak największym stopniu. Powinny one zostać wkomponowane w projektowane zagospodarowanie terenu. Drzewa przeciwdziałają miejskim wyspom ciepła, dają cień, obniżają temperaturę w upalne dni i oczyszczają powietrze. Warto je sadzić, chronić oraz o nie dbać. Drzewa pełnią niezwykle istotną funkcję w miastach. Oprócz samej funkcji estetycznej wpływają przede wszystkim na zwiększenie zdolności wchłaniania wody oraz jej magazynowania. Dzięki temu w przypadku ulewnych deszczów zmniejsza się ryzyko miejscowego podtapiania, a wchłonięta woda odparowuje.

Realizacja projektu planu nie wpłynie negatywnie na zdrowie i życie ludzi w sposób odmienny niż dotychczasowy. Oceny zmian w środowisku przyrodniczym i życiu ludzi, wywołanych realizacją ustaleń projektu planu dokonano dla wydzielonych w nim terenów różniących się przeznaczeniem. Ocena ta wynika z ustaleń projektu planu, odnosi się zarówno do negatywnych, jak i pozytywnych skutków.

Tabela 3 Prognoza w zakresie skutków dla środowiska i zdrowia ludzi, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku
rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej

w

FUNKCJA TERENU	WPŁYW USTALEŃ PLANISTYCZNYCH NA ŚRODOWISKO, W TYM NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI
Zabudowa usługowa U Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną MW Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną oraz usługową MW,U Zabudowa usługowa oraz mieszkaniowa wielorodzinną U,MW	- uzupełnienie zabudowy w uporządkowany sposób, - zaspokojenie potrzeb społecznych ludzi, - kształtowanie krajobrazu miejskiego, - zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej wpływającej pozytywnie na mikroklimat, na możliwość magazynowania, retencjonowania wód opadowych w miejscu ich powstawania, na oczyszczanie powietrza z substancji zanieczyszczających poprzez strukturę roślin, - wskazanie do zachowania wartościowego drzewostanu, - w zakresie kształtowania zieleni urządzonej zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (np. drzew, krzewów i roślin okrywowych), - ingerencja w podłoże podczas procesów budowlanych, - wkomponowanie w projektowane zagospodarowanie istniejących drzew i krzewów, - utwardzanie, uszczelnienie powierzchni terenu, - emisja hałasu pochodząca z manewrowania na parkingach, - pobór wody i energii, - wytwarzanie odpadów i ścieków, - podłączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej lub korzystanie z proekologicznych nośników energii wpłynie korzystnie na klimat oraz jakość powietrza, - zaopatrzenie w wodę z ogólnomiejskiej sieci wodociągowej, - odprowadzanie ścieków do ogólnomiejskiej kanalizacji sanitarnej, - gospodarka odpadami oparta o system miejski, - zastosowanie odpowiednich zapisów planistycznych odnośnie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku,
Zieleń urządzona ZP Zieleń urządzona, plac i parkingi ZP,KPL,KX Zabudowa usługowa, zieleń urządzona oraz place U,ZP,KPL	- uwzględnienie istniejącego drzewostanu, - na terenie o symbolu 1.2ZP,KPL,KX zakaz budowy budynków, - zachowanie określonego udziału powierzchni biologicznie czynnej, - oczyszczanie powietrza z substancji zanieczyszczających przez strukturę roślin, - kształtowanie mikro- i topoklimatu miasta, - przystosowanie terenu do rekreacji i wypoczynku, - maksymalne zmniejszenie przeznaczenia terenu pod utwardzone powierzchnie, - zastosowanie odpowiednich zapisów planistycznych odnośnie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku,
Stacja SN/nN (ST-01-78) rozdzielnia średniego napięcia (RS-7) E	- zaspokojenie potrzeb energetycznych ludności,

FUNKCJA TERENU	WPŁYW USTALEŃ PLANISTYCZNYCH NA ŚRODOWISKO, W TYM NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI
Drogi publiczne KD Drogi wewnętrzne KDW	- realizacja inwestycji celu publicznego, - emisja hałasu, - emisja substancji zanieczyszczających z ruchu samochodowego, - zasolenie gleb wzdłuż dróg podczas odladzania jezdni, - wykopy, nasypy, - utwardzenie nawierzchni, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, - zachowanie istniejących wartościowych drzew wzdłuż dróg, - stosowanie w pasach drogowych gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych.

Zapisy projektu planu ustalają szereg działań i zasad zagospodarowania mających na celu zminimalizowanie niekorzystnych skutków jego realizacji, ochronę i zachowanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego, jak również kształtowanie odpowiednich warunków życia mieszkańców. Przyjęte w projekcie planu ustalenia przyczyniają się do uporządkowania przestrzeni.

Korzystnym, z punktu widzenia ochrony środowiska są zapisy przeznaczające większość terenów pod zielenią urządzonej. Jest to między innymi teren zabawkowego parku Planty oraz zespół pałacowo-parkowy Branickich. Zaś na terenie o symbolu 1.2ZP,KPL,KX zakazano budowy budynków. Zachowane w planie tereny zieleni stanowią dla mieszkańców miasta miejsce wypoczynku i rekreacji. Dzięki temu przyczyniają się do poprawy stanu zdrowia i samopoczucia korzystających. Parki, place zabaw stają się miejscem spotkań, a w konsekwencji integracji mieszkańców. Oprócz nieprzecenionej funkcji społecznej zieleni taka pełni również wiele innych funkcji m.in. funkcje przyrodnicze – klimatotwórcze (kształtowanie klimatów lokalnych), ekologiczne (sprzyja rozwojowi pożytecznej fauny), hydrologiczne (wpływ na stosunki wodne w glebie, w tym zwiększenie retencyjnych zdolności terenu).

Na pozostałych nieparkowych obszarach, w zakresie kształtowania zieleni urządzonej ustalono zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (drzew, krzewów i roślin okrywowych). Ustalono kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne, a także ustalono wkomponowanie w projektowane zagospodarowanie istniejących drzew i krzewów. W przypadku budowy parkingów (nie dotyczy parkingów wielopoziomowych i w drogach publicznych) ustalono zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem zieleni wysokiej w proporcji co najmniej 1 drzewo na 5 miejsc postojowych w obrębie parkingu lub po jego obrysie. Roślinność wprowadzona na teren parkingu nie tylko zatrzymuje wodę opadową i ma korzystny wpływ na lokalny mikroklimat, ale też oczyszcza powietrze z kancerogennych produktów spalania paliw, z pyłów i innych zanieczyszczeń. Ustalono również stosowanie, w pasach drogowych ulic gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względem estetyki i odporności w miejscach wolnych od infrastruktury technicznej, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszych. Ustalono zagospodarowanie zielenią towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej z uwzględnieniem: placów zabaw miejsc postojowych z niezbędnym dojazdem, terenowych urządzeń sportowych, miejsc do gromadzenia odpadów stałych (śmietników) i trzepaków. Dopuszczono lokalizację m.in. miejsc rekreacji, ścieżek spacerowych, ciągów pieszych, nawierzchni utwardzonych, obiektów małej architektury.

Wskazane do zachowania gatunki drzew, tj. klony, lipy, wierzby, dęby, kasztanowce, brzozy, wiązy, świerki i jesiony zostaną wkomponowane w projektowane zagospodarowanie terenu.

Ustalono utrzymanie terenu biologicznie czynnego wokół ich pnia, a w przypadku braku takiej możliwości, stosowanie nawierzchni przepuszczalnych. Ich wycinka została dopuszczona ze względów sanitarnych oraz zagrożenie ludzi lub mienia, a także rosnących w liniach rozgraniczających dróg publicznych i wewnętrznych, innych przestrzeni publicznych ze względu na konieczność realizacji sieci i elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym parkingów podziemnych i wielopoziomowych. Zadrzewienia wpływają na stosunki wodne otoczenia, mają zdolności asymilacyjne i transpiracyjne, zatrzymują wody opadowe (w strefie korzeniowej, pod koroną, magazynują w swoich tkankach), które bez ich obecności byłyby odprowadzane do kanalizacji. Asymilacja przez drzewa (ale także i roślinność niską) wody z opadów atmosferycznych powoduje redukcję odpływów powierzchniowych. Drzewa mają bezpośredni wpływ na zanieczyszczenia miejskie, poprawiają jakość naszego powietrza.

Czynnikiem, który w warunkach silnej antropopresji, może łagodzić jej negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego oraz może wspomagać zachowanie ekologicznych funkcji terenów, jest wprowadzenie obowiązku zachowania powierzchni biologicznie czynnych, zapewniających warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej oraz warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu. W tym celu w projekcie ustalono nieprzekraczalne parametry zabudowy oraz minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

Ponadto zapisy projektu planu ustalają działania i zasady zagospodarowania mające na celu ochronę wód powierzchniowych i gruntowych, ochronę powietrza i klimatu, ochronę przed polami elektromagnetycznymi i hałasem oraz prawidłową gospodarkę odpadami. Wprowadzone rozwiązania ograniczające lub eliminujące negatywny wpływ na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi realizacji projektu planu zostały dostosowane do planowanej funkcji oraz sąsiedztwa omawianego terenu.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się zagrożeń względem niekorzystnego wpływu na zdrowie i życie ludzi. Wprowadzone funkcje i ustalenia projektu planu stworzyły warunki do zachowania zasady zrównoważonego rozwoju.

Nie przewiduje się, że założenia planu przyczynią się do zmian klimatu.

Wariant „zerowy” czyli nie przystąpienie do sporządzenia projektu planu, byłby znacznie mniej korzystny, wydawane jednostkowo decyzje o warunkach zabudowy spowodowałyby chaotyczne zagospodarowanie terenu, w szczególności bez uwzględnienia wymogów ochrony środowiska. W wyniku braku planu nie chronione byłyby zespoły budynków przy ul. Świętojańskiej, które to są ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Nie określone zostałyby zasady kształtowania otoczenia bardzo ważnych w skali miasta budynków i zespołów zabytkowych, z zapewnieniem właściwych relacji pomiędzy terenami o różnym sposobie zagospodarowania. Określone w projekcie planu zasady i sposoby zagospodarowania pozwolą na uniknięcie konfliktów w wyniku wprowadzenia ewentualnej nowej zabudowy w zabytkową, uporządkowaną tkankę urbanistyczną, co spowodowałoby konflikty funkcjonalno-przestrzenne oraz społeczne. Nie zapewniona zostałaaby również właściwa obsługa komunikacyjna obszaru i kontynuacja ciągów pieszych, a także zasady kształtowania terenów zieleni urządzonej i ochrona wartościowego drzewostanu.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu prowadzony będzie w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dokonywanej zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez Prezydenta Miasta Białegostoku co najmniej raz w kadencji rady. Zastosowane będą metody analityczno - porównawcze stanu zagospodarowania terenu oraz badane zmiany w środowisku w oparciu o prowadzone na bieżąco rejestry wydanych pozwoleń na budowę, rejestry obiektów oddanych do użytku, zestawienia

rozbiórki obiektów oraz wydanych zezwoleń na realizację dróg, ortofotomapę Białegostoku oraz raporty i dokumenty opracowywane na potrzeby ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę lokalizację najbliższych (względem położenia projektu planu) obszarów Natura 2000 – Puszcze Knyszyńską i Ostoję Knyszyńską, ich zadania ochronne a także cel i geograficzny zasięg opracowania, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Ze względu na przyjęte zagospodarowanie terenu objętego projektem planu oraz mogące powstać zamierzenia inwestycyjne w wyniku realizacji jego ustaleń, nie stwierdza się wystąpienia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

WYKORZYSTANE MATERIAŁY

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r., poz. 699, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1297);
- Standardowe Formularze Danych Natura 2000: Ostoja Knyszyńska (PLH200006) - aktualizacja z 01.2021 r., Puszcza Knyszyńska (PLB200003) – aktual. z 01.2021 r., Ostoja Narwiańska (PLH200024) – aktual. z 01.2021 r., Bagienna Dolina Narwi (PLB200001) – aktual. z 10.2020 r., Narwiańskie Bagna (PLH200002) – aktual. z 01.2021 r.;
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - AKPOŚK 2017 - obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2017 r. (M. P. poz. 1183) wraz z wcześniejszymi aktualizacjami KPOŚK;
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej;
- Europejska konwencja krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r Nr 14, poz.98);
- Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obecny stan prawny, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa marzec 2015 r.;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1911);

- Polityka ekologiczna państwa 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2019 r.;
- Stan środowiska w województwie podlaskim. Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku, Białystok 2020 r.;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2020, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku, Białystok, kwiecień 2021 r.;
- Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2017 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Białystok czerwiec 2018 r.;
- Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020 - w oparciu o wyniki pomiarów Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska, GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska, Warszawa, wrzesień 2021 r.;
- Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej - uchwała Nr XXXIV/415/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. wraz z jego zmianą – uchwała Nr XIX/235/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r.;
- Mapa akustyczna miasta Białystok, 2017 r.;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Białegostoku - uchwała Nr LI/794/18 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2018 r.;
- Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, Białystok 2017 r. – uchwała Nr XLIII/671/17 Rady Miasta Białystok z dnia 27 listopada 2017 r.;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, uchwalony uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego poz. 2777);
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, Białystok 2016 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022 - uchwała Nr XXXII/280/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 19 grudnia 2016 r.;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik 2013 r.;
- Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030 – uchwała Nr XIV/210/19 Rady Miasta Białystok z dnia 23 września 2019 r.;
- „Ogrody i parki Białegostoku”, Górski I., Kotyńska- Stetkiewicz J., Kułak K., Pawlata L., Ryżewski G., Stetkiewicz K., Wróbel W., Białystok 2021 r.;
- Ekofizjografia Białegostoku, Tom I Wstęp i diagnoza stanu środowiska przyrodniczego, Kwiatkowski W., Gajko K., Białystok 2011 r.;
- Ekofizjografia Białegostoku, Tom II Ocena i funkcjonowanie środowiska, uwarunkowania ekofizjograficzne, Kwiatkowski W., Gajko K., Białystok 2012 r.;
- „Inwentaryzacja awifauny na obszarze miasta Białystok”, Mirski P., Płowucha A., Siuchno R., Białystok 2011 r.;
- „Inwentaryzacja fauny płazów, gadów oraz motyli dziennych na obszarze miasta Białegostoku”, Chętnicki W., Werpachowski C., Łupiński S., Giedrewicz M., Klimczuk P., Gawędzki P., Buńkowski T., Czerniak W., Białystok 2011 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku – uchwała Nr XII/165/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r.;

- mapy ewidencji i klasyfikacji gruntów miasta;
- Mały Rocznik Statystyczny Polski 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Zakład Wydawnictw Statystycznych (www.stat.gov.pl);
- Klimat województwa podlaskiego, Górniak A., Białystok: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej 2000 r.,
- uchwała Nr XXV/375/20 Rady Miasta Białystok z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej;
- projekt uchwały Rady Miasta Białystok w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej;
- własne obserwacje w terenie;
- <http://gisbialystok.pl>;
- <http://natura2000.gdos.gov.pl>;
- <http://wody.gov.pl>;
- <http://gios.gov.pl>;
- <http://mapabts.pl>.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Zakres obejmujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej.....	4
Rysunek 2 Przydatność terenu do funkcji użytkowych.....	8
Rysunek 3 Wyrys ze <i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku</i>	12
Rysunek 4 Położenie projektu mpzp na tle obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Białymstoku	13
Rysunek 5 Imisja hałasu komunikacyjnego L_{DWN} i L_N w obszarze projektu planu.....	31
Rysunek 6 Lokalizacja obszaru projektu planu względem najbliższych form ochrony przyrody.....	42

SPIS TABEL

Tabela 1 Cele Programu ochrony środowiska dla miasta Białystok powiązane z projektem planu.....	15
Tabela 2 Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska.....	42
Tabela 3 Prognoza w zakresie skutków dla środowiska i zdrowia ludzi, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu	53

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik 1** Istniejący stan środowiska przyrodniczego w granicach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej
- Załącznik 2** Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku w rejonie ulic Świętojańskiej i Akademickiej
- Załącznik 3** Oświadczenie kierującego zespołem wykonawców prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, z późn. zm.).

Załącznik 3

Oświadczenie kierującego zespołem wykonawców prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, z późn. zm.).

Ja, Kamila Misiewicz, będąca autorem prognozy oddziaływania na środowisko oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.